

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Komparace zdaňování příjmů ze závislé činnosti v České republice a ve Spolkové republice
Německo

Comparison of Taxation of Income from Dependent Activity in Czech Republic and Federal
Republic of Germany

Student: Bc. Gabriela Němcová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Michal Krajňák, Ph.D.

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Gabriela Němcová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Komparace zdaňování příjmů ze závislé činnosti v České republice a ve
Spolkové republice Německo**
**Comparison of Taxation of Income from Dependent Activity in the
Czech Republic and Federal Republic of Germany**

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Daň z příjmů v České republice
 3. Zdanění zaměstnanců ve Spolkové republice Německo
 4. Aplikace vybraných metod k porovnání daňového zatížení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda mzdové účetní 2017*. 27. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. 631 s. ISBN 978-80-7554-062-1.
SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2017*. Amsterdam: IBFD, 2017. 1164 s. ISBN 978-90-8722-407-3.
ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Michal Krajňák, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

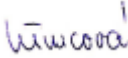

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 – 2 mi byly dány k dispozici.

V Ostravě dne 25. 4. 2018

Bc. Gabriela Němcová

Obsah

1	Úvod	5
2	Daň z příjmů v České republice	6
2.1	Definice daně.....	6
2.2	Funkce daně.....	6
2.3	Daňový systém ČR.....	7
2.4	Poplatník a plátce daně.....	10
2.5	Předmět daně.....	11
2.6	Základ daně a sazba daně.....	14
2.7	Nezdanitelná část základu daně	14
2.8	Zvláštní sazba daně	16
2.9	Slevy na dani	16
2.10	Solidární zvýšení daně	18
2.11	Sociální pojištění.....	18
2.12	Roční zúčtování.....	20
2.13	Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v ČR.....	20
3	Zdanění zaměstnanců ve Spolkové republice Německo	22
3.1	Daňový systém v Německu.....	22
3.2	Poplatník daně.....	28
3.3	Předmět daně.....	28
3.4	Osvobození od daně.....	30
3.5	Základ daně a sazba daně.....	30
3.6	Odčitatelné položky (náklady)	31
3.7	Stanovení daňové povinnosti	32
3.8	Příplatky na sociální pojištění	33
3.9	Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v Německu.....	34
4	Aplikace vybraných metod k porovnání daňového zatížení	36
4.1	Případová studie 1.....	37
4.2	Případová studie 2.....	41
4.3	Případová studie 3.....	44
4.4	Případová studie 4.....	48
4.5	Případová studie 5.....	54

4.6	<i>Návrh výpočtu zdaňování příjmů fyzických osob v ČR bez využití SHM.</i>	59
4.7	<i>Odhad daňové povinnosti prostřednictvím regresní analýzy.....</i>	64
5	Závěr	68
	Seznam použité literatury	70
	Seznam zkratk.....	72
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Daně člověka obklopují dennodenně, setkáváme se s nimi již od vzniku peněžního hospodářství. V případě, že je člověk zaměstnaný, je pro něj důležitá právě daň z příjmu fyzických osob.

Daňové zákony se často mění, a to má za následek značné komplikace, proto je důležité, aby poplatníci daně pečlivě sledovali jejich novelizaci. Takovéto změny legislativy jsou způsobeny především tím, že je daň z příjmů fyzických osob velmi důležitým a nezbytným zdrojem příjmů veřejných rozpočtů státu. Důležitým nástrojem fiskální politiky státu je právě daňová politika. Stát má tedy v rukou těžký úkol a to stanovit strukturu daní a výši daňových sazeb.

Každý stát má zavedeny své vlastní podmínky pro zdanění příjmů, které se rozdílně odvíjejí dle jeho ekonomického, hospodářského a kulturního snažení. Tato diplomová práce se zabývá srovnáním zdanění příjmů ze závislé činnosti v rámci ČR a Německa. V práci byly využity metody deskripce, analýzy, komparace a syntézy a z matematicko-statistických metod byla využita metoda lineární regresní analýzy.

Diplomová práce je rozdělena na teoretickou a aplikační část. V teoretické části je nejprve rozebrána daň z příjmů fyzických osob v ČR a následně daň z příjmů fyzických osob v Německu. Jsou zde vysvětleny základní pojmy v oblasti daně z příjmů fyzických osob, předmět daně, základ daně, zdanitelné a nezdanitelné části základu daně a možnosti uplatňování daňových zvýhodnění pro daňové poplatníky.

V aplikační části diplomové práce jsou na příkladech ukázány výpočty daňové povinnosti pro různé částky hrubé mzdy, dále jen HM, a to dle pravidel, která jsou vymezena zákony ve vybraných státech, a následně jsou graficky interpretovány.

Hlavním cílem diplomové práce je na základě získaných teoretických poznatků provést na praktických příkladech komparaci daňového zatížení poplatníků v ČR a v Německu v rámci závislé činnosti. Záměrem je shrnutí výsledků této komparační analýzy a zhodnocení daňového zatížení v obou zemích.

V současnosti ve většině států není k výpočtu daňové povinnosti poplatníka využívána superhrubá mzda, dále jen SHM, a proto je dalším cílem této práce provést návrh toho, jak by vypadal v ČR výpočet daňové povinnosti a čisté mzdy, dále jen ČM, bez využití SHM.

V poslední části diplomové práce bude na základě obecně stanovené rovnice lineární regresní analýzy proveden odhad daňové povinnosti.

2 Daň z příjmů v České republice

Daň z příjmu fyzických osob je považována za jednu z nejsložitějších daní, se kterými se lze setkat. Tato daň je upravována zákonem č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu. V ČR do zákona o daních z příjmů spadá jak daň z příjmu fyzických osob, tak i daň z příjmu právnických osob.

Daní z příjmu je dotčeno veškeré ekonomicky aktivní obyvatelstvo a převážně z tohoto důvodu jsou daně také významným politickým nástrojem. V dalším textu je blíže pojednáváno o dani z příjmu fyzických osob.

2.1 Definice daně

Existuje velké množství definic daně, které se v průběhu času vyvíjejí. Jednotliví autoři definují daň odlišně, a to převážně podle oblasti, ve které působí. V zákonech ČR definice daně jako taková chybí. Je definována pouze v daňovém řádu, ale to jen pro účely tohoto právního předpisu.

Jednou z nejčastěji využívaných definic daně je např.: „*Daň je povinnou, zákonem předem stanovenou částkou, kterou se odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomických subjektů.*“¹ Prostřednictvím daní jsou odčerpávány příjmy soukromého sektoru, k tomu, aby se jejich výnosy staly příjmem veřejných rozpočtů. [10]

Někdy je daň definována podle vlastností, které musí splňovat. Pak je definována jako povinná, nenávratná, neekvivalentní a neúčelová platba, která plyne do státního rozpočtu a je stanovena zákonem. Povinnost platit daň je vymezeno právní normou. Nenávratnost daně je dána tím, že v případě zaplacení, ekonomickému subjektu nevzniká žádný nárok, jako je tomu např. u půjčky. Dalo by se říct, že daň je jakási „cena“, kterou dané subjekty platí za to, že spotřebovávají veřejné statky. To, že je daň neekvivalentní znamená, že neexistuje nárok na odpovídající protihodnotu za daň, jež byla zaplacená. Daň je také neúčelová, a to z toho důvodu, že žádný člověk neví, co bude z těchto prostředků hrazeno. [5]

2.2 Funkce daně

Od daní se vyžaduje mnohem více, než jen naplnění státního rozpočtu. Daně jsou nástrojem ekonomické politiky a plní celou řadu funkcí. Mezi hlavní funkce se řadí fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační funkce.

¹ Šíroký (2015), s. 11

Fiskální funkce je hlavní funkcí daní. Jedná se o schopnost naplnění veřejného rozpočtu. Od daní je považováno více, ale právě fiskální funkce musí být zachována. Daň, která tuto funkci neplní, existuje, avšak lze ji vidět pouze ojediněle.

Alokační funkce se zabývá umisťováním vládních výdajů a nejlepším rozdělením mezi soukromou a veřejnou spotřebu.

Redistribuční funkce je neméně důležitá. Prostřednictvím daňových nástrojů může vláda zasahovat do daňové politiky. Daně jsou vybírány od bohatších lidí ve větší míře, a to státu umožňuje zvyšovat příjmy chudším, prostřednictvím transferů. Mělo by se tím zamezit vzniku rozdílů mezi obyvatelstvem. Aby tato funkce daně byla splněna, musí platit, že člověk s vyšším příjmem bude platit vyšší daň.

Stimulační funkce využívá toho, že jsou daně zpravidla vnímány jako újma a proto jsou subjekty ochotny udělat mnoho proto, aby svou daňovou povinnost omezily. Stát se v návaznosti na to snaží subjektům poskytovat různé formy daňových úspor, nebo je naopak vystavuje vyššímu zdanění a to hlavně z toho důvodu, aby podpořil ekonomický růst nebo aby dané subjekty motivoval ke spotřebě určitých statků. Mezi pozitivní stimulaci mohou být zařazeny například daňové prázdny. Jedná se o formu snížení daně konkrétní osobě v případě, že splnila dané podmínky. Na druhou stranu negativní stimulace může být viděna například u cigaret či alkoholu, čímž se stát snaží regulovat jejich spotřebu, a to z důvodu poškozování zdraví spotřebitelů.

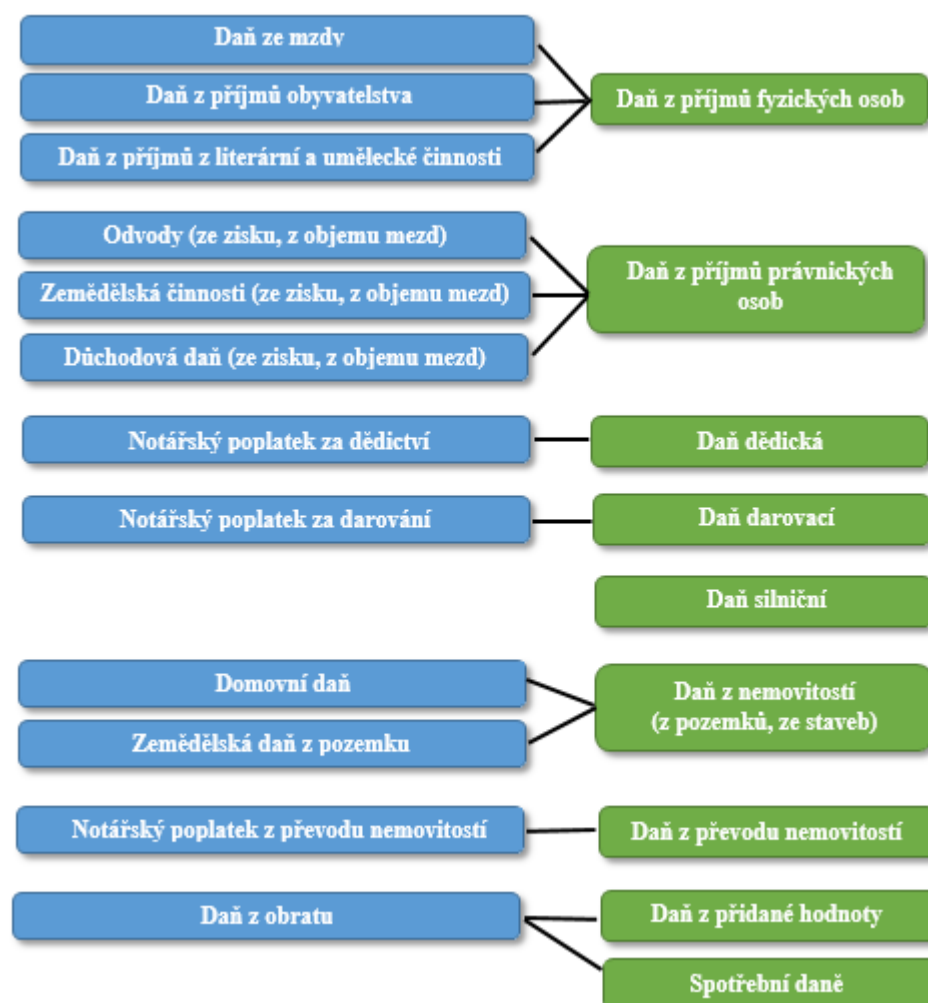
Díky **stabilizační funkci** mohou některá opatření vést ke zmírnění ekonomických výkyvů. V době, kdy rychle roste spotřeba i důchody, je do veřejných rozpočtů odčerpáván vyšší díl daní – tím se snaží předejít přehřátí ekonomiky a zároveň se vytváří rezerva na „horší časy“. Naopak v době, kdy dochází k ekonomickému útlumu, se daně do veřejného rozpočtu soustředí v menší míře – to napomáhá k opětovnému nastartování ekonomiky. [5]

2.3 Daňový systém ČR

Každý daňový systém se vyvíjí působením určitých faktorů, a díky tomu dochází k členitosti daňové soustavy. Mezi tyto faktory mohou být zařazeny např. velikost státu, forma a intenzita zapojení státu do mezinárodních procesů, organizační členění státu a další faktory. Daňový systém je výsledkem dlouhodobého hospodářského, politického i kulturního snažení, na kterém se podílely často celé naše generace.

Reforma z roku 1993 znamenala zásadní změnu v rozdělení daní v ČR. Toto rozdělení lze vidět na Obr. 2.1.

Obr. 2.1: Srovnání daní České republiky před a po reformě k 1. 1. 1993

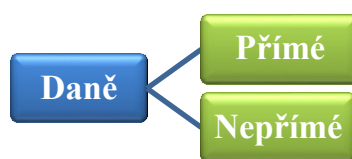
Zdroj: vlastní zpracování

Po několika novelizacích platí toto rozdělení až dosud. K větším změnám došlo prostřednictvím balíčku změn s účinností od 1. 1. 2014, které se týkají převážně daně darovací a dědické daně, daně z nemovitostí a daně z převodu nemovitostí.

Daň dědická jako samostatná daň přestává existovat a spadá do obecnější kategorie daní z příjmů. Stejně tak i darovací daň již spadá pod daň z příjmů a jako samostatná daň už dále neexistuje. U daně z nemovitostí a převodu nemovitostí jsou hlavní změnou jejich názvy. Daň z nemovitostí se v současné době nazývá daň z nemovitých věcí a dále se dělí na daň z pozemků a daň ze staveb. Daň z převodu nemovitosti byla přejmenována na daň z nabytí nemovitých věcí.

V ČR je členění daní na přímé a nepřímé daně asi nejznámějším členěním. Jedná se o členění podle jejich vazby na důchod poplatníka a toto členění je zobrazeno na Obr. 2.2.

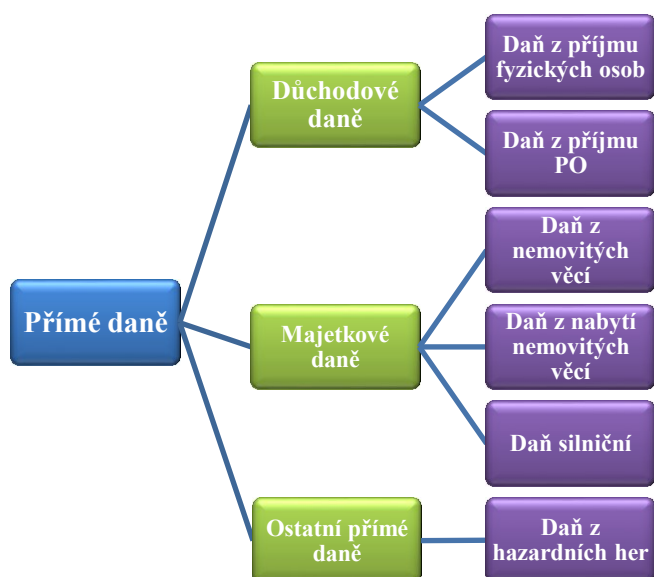
Obr. 2.2: Členění daní dle vazby na důchod poplatníka

Zdroj: vlastní zpracování

Přímé daně se vztahují přímo na důchod poplatníka, případně na výši jeho majetku. Tyto daně nelze převést na další subjekty a předpokládá se, že ji platí ta osoba, již je daň vyměřena. Poplatníci vnímají přímé daně mnohem zřetelněji než daně nepřímé, a to asi převážně z toho důvodu, že se dotýkají jejich důchodu, případně majetku. Dále je můžeme rozdělit na důchodové a majetkové daně a ostatní, což znázorňuje Obr. 2.3. Mezi důchodové daně se řadí daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí a daň silniční se řadí mezi daně majetkové. Od roku 2017 byla zavedena nová daň a to daň z hazardních her.

Obr. 2.3: Rozdělení přímých daní

Zdroj: vlastní zpracování

Nepřímé daně už tak viditelné nejsou a to hlavně z toho důvodu, že jsou vybírány a placeny společně v rámci ceny zboží, služeb, převodů a pronájmů. V rámci těchto daní se nebere ohled na majetkovou ani důchodovou situaci, jelikož jsou pro všechny stejné. Hlavní roli zde hraje nákup či spotřeba dané věci. Rozdělení nepřímých daní znázorňuje Obr. 2.4.

Mohou být rozděleny na univerzální a selektivní daně. Univerzální daní je daň z přidané hodnoty – stala se součástí daňových příjmů vyspělých zemí. Selektivní daň zahrnuje daně spotřební a ekologické. Spotřební dani podléhá pět komodit. Jedná se o daň z lihu, daň z piva, daň vína a meziproduktů, daň z tabákových výrobků a daň z minerálních olejů. Ekologické daně byly zavedeny pro ochranu životního prostředí a to roku 2008. Patří zde daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv a také daň z elektřiny.

Obr. 2.4: Dělení nepřímých daní

Zdroj: vlastní zpracování

2.4 Poplatník a plátce daně

Poplatníkem daně z příjmu fyzických osob může být pouze fyzická osoba, tudíž ne osoba právnická. Jejich základní rozdělení je dle toho, zda se jedná či nejedná o daňové rezidenty na území ČR.

Za daňového rezidenta je označována fyzická osoba, která má bydliště na území ČR, nebo se zde obvykle zdržuje. V takovém případě mají tyto fyzické osoby neomezenou daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Bydlištěm na území ČR se rozumí místo, kde má poplatník úmysl se trvale zdržovat. Pod pojmem „obvykle se zdržují na území ČR“ se rozumí stav, kdy fyzická osoba pobývá na území ČR alespoň 183 dní v daném kalendářním roce.

Za daňového nerezidenta jsou považováni ostatní poplatníci, tzn. ti, kteří nemají v ČR bydliště, a ani se zde obvykle nezdržují anebo to o těchto fyzických osobách stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost pouze z příjmů plynoucích ze zdrojů na území ČR. Za daňové nerezidenty jsou považovány také osoby, které se na území ČR zdržují za účelem studia nebo léčení. Tudíž mají také daňovou povinnost vztahující se pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR a to i v případě, že splňují definici toho, že se zde obvykle zdržují.

Poplatníkem daně z příjmu fyzických osob je osoba, jejíž příjmy či majetek jsou přímo podrobeny dani.

Plátcem daně z příjmu fyzických osob je osoba, která je povinna daň nebo zálohu na daň, které jsou od poplatníků vybrány nebo jim sraženy, odvést správci daně. [1]

2.5 Předmět daně

Předmětem daně z příjmu fyzických osob jsou:

- **Příjmy ze závislé činnosti (§ 6)**

O těchto příjmech je blíže pojednáváno v další části této práce.

- **Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7)**

Zákon o daních z příjmů, dále jen ZDP mezi příjmy z podnikání řadí příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství; příjmy ze živnosti (jedná se o podnikání na základě živnostenského zákona); příjmy z jiného podnikání, které není ani jedním z předchozích dvou a zároveň je k němu potřeba podnikatelského oprávnění (jedná se např. o činnost daňových poradců, advokátů, auditorů apod.). Mezi příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti jsou dle ZDP řazeny příjmy z užití či poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví nebo autorských práv a to včetně práv příbuzenských k tomuto právu; příjmy z nájmu majetku, který je zařazen do obchodního majetku a příjmy z výkonu nezávislého povolání (jedná se např. o příjmy tlumočnicka).

- **Příjmy z kapitálového majetku (§ 8)**

Mezi příjmy z kapitálového majetku jsou podle ZDP řazeny příjmy z držby kapitálového majetku. Většina těchto daní se zdaňuje srážkou u zdroje. Zvláštní sazbou daně jsou pak zdaňovány ostatní příjmy z kapitálového majetku, které plynou ze zdrojů na území ČR.

- **Příjmy z nájmu (§ 9)**

V rámci příjmů z nájmu jsou řazeny příjmy z nájmu movitých věcí nebo bytu, nebo příjmy z nájmu movitých věcí s výjimkou příležitostného nájmu, který je zařazen do § 10 mezi ostatní příjmy.

- **Ostatní příjmy (§ 10)**

Mezi ostatní příjmy se řadí takové příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku a zároveň se nejedná o příjmy, které spadají do § 6 - § 9 ZDP. Řadí se sem příjmy z příležitostných činností či nájmu movitých věcí nebo příjmy ze

zemědělského, lesního a vodního hospodářství, jež není provozován podnikatelem.

Příjmy ze závislé činnosti

Mezi příjmy ze závislé činnosti se řadí plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru; plnění v podobě funkčního požitku; odměny likvidátora; příjmy za práci člena družstva, komanditisty v k.s. a společníka v s.r.o.; odměny člena orgánu právnické osoby; nebo příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, z níž plynou předešlé příjmy.

Funkčními požitky se rozumí funkční platy, které souvisí se současným nebo dřívějším výkonem funkce nebo odměny za výkon funkce a plnění, která byla poskytována v souvislosti se současným či dřívějším výkonem funkce v orgánech obce či jiných orgánech územní samosprávy.

Mezi tyto příjmy se neřadí pouze mzda, která je vyplácená v hotovosti nebo zasílaná na účet zaměstnance, ale mohou zde být zařazeny také nepeněžitě příjmy. Takové příjmy mohou být jak pravidelné, tak i jednorázové. Podstatou není to, zda na ně je právní nárok nebo není. Stejně tak nezáleží na tom, zda je od zaměstnavatele získává zaměstnanec či jiná osoba.

Příjmy z bezplatně poskytnutého motorového vozidla zaměstnavatelem zaměstnanci současně pro soukromé i služební účely spadají mezi nepeněžitě příjmy. Dle ZDP je takový příjem oceňován speciálním způsobem a to částkou ve výši 1 % vstupní ceny vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Vychází se ze vstupní ceny včetně DPH. Jestliže zaměstnanec takto využívá více vozidel současně v jednom měsíci, pak se za příjem považuje částka ve výši 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel a to včetně DPH. V případě, že zaměstnanec takto využívá v jednom měsíci více vozidel, avšak postupně za sebou, pak se považuje za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla včetně DPH. Jestliže by tato částka byla nižší než 1 000 Kč, pak se považuje za příjem zaměstnance částka ve výši 1000 Kč. Takový příjem je nutno zahrnout do vyměřovacího základu pro pojistné na zdravotní a sociální pojištění. [1]

Pracovní činnost může být vykonávána také na základě dohod. Jedná se o tyto dvě:

- Dohoda o provedení práce – zaměstnanec může tuto dohodu uzavřít s libovolným počtem zaměstnavatelů. Limitem této dohody je 300 hodin ročně u každého zaměstnavatele. Z odměn do 10 000 Kč neplatí ani zaměstnanec ani

zaměstnavatel sociální ani zdravotní pojištění. Takové příjmy může mít u více zaměstnavatelů. Z odměn, které činí více než 10 000 Kč měsíčně už sociální a zdravotní pojištění je odváděno stejně jako u běžného pracovního poměru.

- Dohoda o pracovní činnosti – tato dohoda se většinou uzavírá v případě soustavných činností menšího rozsahu. V případě, že je uzavřena maximálně na 2 499 Kč měsíčně, pak se z dané odměny sociální ani zdravotní pojištění neodvádí. Jestliže je tato částka překročena, platí se pojistné stejně jako u běžného pracovního poměru.

Poplatník daně z příjmu ze závislé činnosti je označován jako zaměstnanec. Tato osoba je vždy fyzickou osobou. V rámci závislé činnosti není poplatník a plátcem stejnou osobou. Plátcem je osoba, jež zaměstnanci vyplácí příjmy ze závislé činnosti a pro účely ZDP je nazýván zaměstnavatelem. Plátcem daně může být jak fyzická osoba, tak i osoba právnická.

Kromě obecných případů uvedených v § 3 ZDP nejsou předmětem daně z příjmů ze závislé činnosti také např. náhrady cestovních výdajů, ochranné pracovní prostředky, pracovní oblečení, zálohy poskytnuté zaměstnanci, náhrady za vlastní nářadí, atd.

Jestliže příjem spadá do předmětu daně, neznamená to, že musí nutně dojít k jeho zdanění. Taková situace může nastat u příjmu, které jsou od daně osvobozené. V případě příjmů ze závislé činnosti lze kromě obecných příjmů uvedených v § 4 ZDP osvobodit i další příjmy zaměstnanců např. odborný rozvoj zaměstnanců, stravování zaměstnanců nebo poskytování nealkoholických nápojů, příspěvky na spoření na penzi a soukromé životní pojištění, přechodné ubytování, atd.

DZD jsou již dříve uvedené příjmy ze závislé činnosti, avšak s výjimkou příjmů, které podléhají srážkové dani. Základem daně je SHM. Jedná se o HM a sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem za své zaměstnance (34 %). Zaměstnavatel strhává měsíčně svému zaměstnanci zálohu na daň z příjmu. Tento DZD se zahrne do celkového základu daně fyzických osob.

Sociální pojištění činí celkem 31,5 % z vyměřovacího základu, kdy zaměstnanec hradí 6,5 % z HM. Zaměstnavatel hradí 25 % z HM zaměstnance (z toho činí 2,3 % na nemocenské pojištění; 21,5 % na důchodové pojištění a zbylých 1,2 % na statní politiku zaměstnanosti). Pojistné je placeno jen do výše maximálního vyměřovacího základu, což činí 48násobek průměrné mzdy.

Zdravotní pojištění činí celkem 13,5 % z vyměřovacího základu, kdy 2/3 jsou placeny zaměstnavatelem, což činí 9 % z HM zaměstnance a 1/3 je hrazena zaměstnancem, což

činí 4,5 % z HM. Zaměstnavatel je povinen odvést část pojistného, které je povinen hradit za své zaměstnance a současně je povinen odvést pojistné, které srazil svým zaměstnancům ze mzdy.

2.6 Základ daně a sazba daně

Základ daně ze závislé činnosti jsou příjmy uvedené v předchozím výkladu navýšené o povinné pojistné, ale s výjimkou těch příjmů, které podléhají srážkové dani. Toto povinné pojistné, o které je potřeba navýšit příjmy zaměstnance je částka, jež odpovídá pojistnému na veřejné zdravotní pojištění a pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, jež je povinen hradit zaměstnavatel. Povinné pojistné je zaokrouhlováno na celé koruny směrem nahoru.

Tento postup je často označován jako zdanění ze SHM. Povinné pojistné se při výpočtu daňového základu připočte k příjmu ze závislé činnosti a to i u zaměstnance, u kterého zaměstnavatel nemá povinnosti platit povinné pojistné. Za zaměstnance, u něhož nemá zaměstnavatel povinnost platit povinné pojistné, se rozumí zaměstnanec, u kterého se odvod pojistného neřídí právním předpisem ČR nebo zaměstnanec, na kterého se vztahuje povinné zahraniční pojištění stejného druhu a to ať už zcela nebo pouze částečně. Při navyšování daňového základu se pro částku povinného pojistného nepřihlíží k žádným slevám na pojistném u zaměstnavatele, ani k jiným částkám, kterými zaměstnavatel snižuje odvody povinného pojistného. V roce 2018 může výše povinného pojistného dosáhnout maximální výše 34 %. Jedná se o 25 % SP a 9 % ZP hrazené zaměstnavatelem, proto je někdy příjem násoben koeficientem 1,34. [1]

Sazba daně z příjmu fyzických osob činí 15 %. Tato sazba se uplatňuje na základ daně, který je snížený o nezdanitelnou část základu daně a také o odčitatelné položky od základu daně. Tento základ daně je zaokrouhlen na celé stovky Kč nahoru. [6]

2.7 Nezdanitelná část základu daně

Hodnotu bezúplatného plnění lze odečíst od základu daně, v případě, že bylo poskytnuto obcím, krajům, OSS, právnickým osobám se sídlem na území ČR a to na účely vědy a vzdělání, kulturu, školství, na podporu mládeže, na výzkumné a vývojové účely, na účely sociální, ekologické a zdravotnické, humanitární, charitativní, tělovýchovné, sportovní atd. Dále se také může jednat o bezúplatné plnění poskytnuté fyzické osobě s bydlištěm na území ČR, které jsou nezletilými dětmi závislými na péči jiné osoby dle zvláštního předpisu nebo jsou poživateli invalidního důchodu nebo byly poživateli invalidního důchodu ke dni, jež jim byl přiznán starobní důchod a to za účelem pořízení zdravotnických prostředků

(nejvýše do částky, jež není hrazená zdravotní pojišťovnou), na majetek, jež by usnadnil těmto osobám vzdělávání nebo zařazení do zaměstnání nebo na rehabilitační pomůcky, jež nejsou hrazeny zdravotními pojišťovnami.

Aby takto poskytnuté bezúplatné plnění mohlo být odečteno od základu daně, musí v úhrnu přesáhnout ve zdaňovacím období 2 % ze základu daně anebo musí činit alespoň 1 000 Kč. Od základu daně si může poplatník odečíst v úhrnu maximálně 15 % ze základu daně.

Od základu daně lze odečíst také částku úroků, jež byly zaplacený ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření, z hypotečního úvěru (snížený o státní příspěvek, který byl poskytnut dle zvláštních předpisů), z úvěru poskytnutého stavební spořitelnou, bankou nebo také zahraniční bankou za účelem financování bytových potřeb poplatníka. Dle zákona o dani z příjmu fyzických osob se bytovými potřebami rozumí např. výstavba či koupě bytového domu, rodinného domu či jednotky, jež nezahrnuje nebytový prostor jiný než sklep, komoru nebo garáž, dále koupě pozemku za předpokladu, že na toto pozemku bude do 4 let od okamžiku uzavření úvěrové smlouvy nebo koupě pozemku zahájena výstavba bytové potřeby.

Částka úroků v úhrnu, o něž lze snížit základ daně ze všech úvěrů poplatníků v jedné společně hospodařící domácnosti, nesmí překročit částku 300 000 Kč. V případě, že dochází k placení úroků pouze po část roku, nesmí uplatňovaná částka překročit 1/12 této maximální částky za každý měsíc, kdy jsou úroky placeny.

Od základu daně lze také odečíst v daném zdaňovacím období příspěvek, který v celkovém úhrnu činí nejvýše 24 000 Kč a byl zaplacen poplatníkem na jeho penzijní připojištění nebo na jeho soukromé životní pojištění.

Poplatník si může od základu daně také odečíst zaplacené členské příspěvky, jež byly zaplacený v daném zdaňovacím období členem odborové organizace odborové organizací. Tyto příspěvky lze odečíst maximálně do výše 1,5 % zdanitelných příjmů dle § 6, avšak maximálně do výše 3 000 Kč.

V případě, že poplatník hradil za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání dle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, může si je poplatník v daném zdaňovacím období také odečíst od základu daně. Nesmí však být hrazeny zaměstnavatelem. Poplatník si tyto úhrady může odečíst od základu daně maximálně do 10 000 Kč. Jestliže se jedná o osobu se zdravotním postižením, pak si tato osoba může odečíst za zdaňovací období až 13 000 Kč a v případě, že se jedná o poplatníka s těžším zdravotním postižením, lze uplatnit až 15 000 Kč. [6]

2.8 Zvláštní sazba daně

Příjmy fyzických osob v některých případech nejsou zdaňovány jednotnou sazbou daně, ale bývá na ně aplikována tzv. zvláštní sazba daně. Tímto způsobem bývají zdaňovány např. příjmy ze závislé činnosti, které byly získány prostřednictvím dohody o provedení práce do 10 000 Kč od tuzemského zaměstnavatele, u něhož nepodepsal prohlášení k dani; příjmy ze závislé činnosti, které byly získány prostřednictvím dohody o pracovní činnosti do 2 500 Kč; příjmy autorů za jejich příspěvky do rozhlasu a televize, časopisů a novin do 10 000 Kč; dále se jedná o většinu příjmů z kapitálového majetku a velkou část ostatních příjmů.

Ve většině případů činí zvláštní sazba daně 15 %. V případě, že se jedná o příjmy, které plynou v ČR daňovému nerezidentovi z úplat u finančního leasingu, bývá aplikována zvláštní sazba ve výši 5 %. Jestliže se jedná o příjmy, plynou daňovým rezidentům z daňových rájů dle § 36 odst. 1 písm. a) a b) ZDP, pak je aplikována zvláštní sazba ve výši 35 % (např. úroky, licenční poplatky, podíly na zisku, atd.).

Od základního způsobu zdanění se zdanění zvláštní sazbou daně liší také tím, že daň sráží plátce a tato sražená daň je konečná. Plátce provádí srážku většinou při výplatě. Připsání nebo poukázání ve prospěch poplatníka u vybraných příjmů pak plátce provádí nejpозději v den, kdy o závazku účtuje. Takto sražená daň musí být odvedena do konce následujícího měsíce, který následuje po měsíci, v němž byl plátce srážku povinen provést. [1]

2.9 Slevy na dani

Nezdanitelné části základu daně snižují daňový základ, slevy však snižují až vlastní daň. Prostřednictvím slev na dani jsou zvýhodněny fyzické osoby v podobě základní slevy na poplatníka, slevy na invaliditu, na studenta či na manželku/manžela a její (jeho) invaliditu, fyzické osoby z titulu umístění dítěte nebo z titulu vyživovaného dítěte, které s nimi žije ve společně hospodařící domácnosti. [6]

Základní sleva na dani na poplatníka - poplatníkovi se z daně vypočtené dle § 16 případně snížené dle § 35, § 35a či § 35 b za dané zdaňovací období může snížit o základní slevu na poplatníka, jež činí 24 840 Kč/rok. Na tuto základní slevu má nárok každý poplatník, který je fyzickou osobou a to i starobní důchodce. Tato základní sleva je aplikovaná na vypočtenou daň z daňového základu s využitím 15 % sazby po případném zvýšení o solidární zvýšení daně a to vždy v kombinaci s ostatními slevami, avšak vždy před použitím daňového zvýhodnění na vyživované děti.

Sleva na dani na manželku/manžela - dále může být poplatníkovi uplatněna sleva na manželku/manžela, který s poplatníkem žije ve společně hospodařící domácnosti, ale pouze v případě, že manželka/manžel nemá vlastní příjem, který by za zdaňovací období přesahoval 68 000 Kč. Pak tato sleva činí 24 840 Kč. V případě, že je manželka/manžel držitelkou (držitelem) průkazu ZTP/P, pak se tato částka navyšuje na dvojnásobek. Některé dávky nejsou zahrnovány do vlastního příjmu manželky/manžela, jedná se např. o dávky státní sociální podpory, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření, stipendia poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání. V případě, že manželé mají majetek ve společném jmění manželů, pak se do vlastního příjmu manželky/manžela nezapočítává příjem, který plyne druhému z manželů.

Sleva na dani na invaliditu – jestliže poplatník pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního či druhého stupně může mu být odečtena částka ve výši 2 520 Kč. Rozšířenou slevu na invaliditu, která činí 5 040 Kč, může poplatník získat v případě, že pobírá invalidní důchod třetího stupně. Je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P, pak mu může být uplatněna sleva ve výši 16 140 Kč.

Sleva na dani na studenta – poplatník, který je fyzickou osobou a studentem si může také uplatnit slevu na studenta. Tato sleva činí 4 020 Kč/rok. Tato sleva je poskytována po celou dobu, po kterou se poplatník soustavně připravuje na budoucí povolání a to až do dovršení 26 let. V případě, že poplatník studuje prezenční formou studia v doktorském studijním programu, může být sleva poskytována až do dovršení 28 let.

Sleva za umístění dítěte – poplatník si může uplatnit také slevu za umístění dítěte. Tuto slevu lze uplatnit pouze v případě, žije-li vyživované dítě ve společně hospodařící domácnosti spolu s poplatníkem. Výše této slevy odpovídá výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem, za umístění dítěte v daném zdaňovacím období. Avšak za každé vyživované dítě lze uplatnit slevu maximálně do výše minimální mzdy. V případě, že v jedné společně hospodařící domácnosti vyživuje dítě více poplatníků, může si slevu za umístění dítěte uplatnit pouze jeden z nich v daném zdaňovacím období.

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě (daňový bonus) - poplatník má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě, které s ním žije ve společně hospodařící domácnosti na území EU nebo EHP. Od roku 2015 je tato částka odstupňována dle počtu dětí. Na první dítě může být uplatněno daňové zvýhodnění ve výši 15 204 Kč/rok, na druhé dítě 19 404 Kč/rok a na třetí a každé další dítě pak 24 204 Kč/rok.

Jde-li o dítě, jež je držitelem ZTP/P pak má poplatník nárok na dvojnásobnou částku. Z toho důvodu, že se počet vyživovaných dětí může v průběhu roku měnit např. ukončení školní docházky, narození dalšího dítěte apod., je nutné, aby byla výše nároku posuzována individuálně dle konkrétních podmínek. Za vyživované dítě je považováno dítě vlastní, ale i např. osvojené dítě, dítě druhého z manželů, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, vlastní vnuk nebo vnuk druhého z manželů v případě, že jeho rodiče nemají dostatečné příjmy, z nichž by daňové zvýhodnění mohli uplatnit. Vždy se musí jednat o nezletilé dítě nebo dítě zletilé do 26 let, které se soustavně připravuje na budoucí povolání nebo je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu neschopno soustavnou výdělečnou činnost vykonávat. Na uplatnění snížení nemá vliv dočasný pobyt dítěte mimo domácnost.

Daňové zvýhodnění je možné uplatnit už v kalendářním měsíci, v němž se dítě narodilo nebo v němž začala soustavná příprava dítěte na budoucí povolání nebo ve kterém bylo dítě osvojeno či převzato do péče, která nahrazuje péči rodičů.

Daňové zvýhodnění je možno uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo jejich kombinací, tedy slevy na dani a daňového bonusu. Slevy na dani si může poplatník uplatnit za každé vyživované dítě až do výše své daňové povinnosti za příslušné zdaňovací období. V případě, že je nárok poplatníka vyšší než jeho daňová povinnost za dané zdaňovací období, pak se vzniklý rozdíl označuje jako tzv. daňový bonus. Na tento daňový bonus má poplatník nárok, pokud je jeho výše alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 60 300 Kč.

2.10 Solidární zvýšení daně

Od roku 2013 bylo zavedeno tzv. solidární zvýšení daně. Jedná se o to, že se vypočtená daň ještě před uplatněním slev na dani a daňového zvýhodnění navyšuje o solidární zvýšení daně. Toto solidární zvýšení daně činí 7 % z rozdílů mezi součtem příjmů, které jsou zahrnované do DZD ze závislé činnosti (§ 6) a DZD ze samostatné činnosti (§ 7) v daném roce a 48násobem průměrné mzdy, dle zákona, jež upravuje pojistné na sociální zabezpečení. Příjmy z kapitálového majetku (§ 8), příjmy z nájmu (§ 9) ani ostatní příjmy (§ 10) tedy placení solidární daně nepodléhají. Pro rok 2018 činí rozhodná průměrná mzda 29 979 Kč a proto je pro rok 2018 limit pro placení solidární daně limit 1 438 992 Kč (jedná se o násobek 48 x 29 979 Kč). Minulý rok tento limit činil pouze 1 355 136 Kč. Navýšení limitu o 83 856 Kč tzn., že se při stejném příjmu na solidární dani zaplatí méně.

2.11 Sociální pojištění

V rámci sociálního pojištění se projevují znaky účelovosti, stejně jako tomu je u silniční daně. Sociální systém na jednu stranu zahrnuje příjmovou stranu – jedná se o pojistné

na sociální pojištění. Na druhou stranu zahrnuje také komplikovaný systém ve formě dávek. Na rozdíl od daně z příjmů je pro výpočet pojistného vyměřovacím základem HM. Maximální vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení byl pro rok 2018 stanoven ve výši 48-násobku průměrné hrubé měsíční mzdy, což činí 1 438 992 Kč. Maximální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění nebyl stanoven.

Sociální pojištění se skládá z veřejného zdravotního pojištění, důchodové pojištění, nemocenského pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. [11]

V ČR jsou zdravotní služby poskytovány zejména na základě povinného veřejného zdravotního pojištění. Toto pojištění slouží k pokrytí výdajů spojených s financováním nutné zdravotní péče, jež je dána zákonnými pravidly. Veřejné zdravotní pojištění spravují zdravotní pojišťovny, které z tohoto pojištění mají výnos, avšak legislativně spadají pod Ministerstvo zdravotnictví. V rámci zaměstnaneckého poměru je zaměstnavatelem odváděno na zdravotní pojištění 13,5 % z vyměřovacího základu. Z těchto 13,5 % hradí 1/3 zaměstnanec, tj. 4,5 % a 2/3 zaměstnavatel, tj. 9 %. Plátcem pojistného může v některých případech být stát, jedná se např. o důchodce, nezaopatřené děti, apod.

V rámci sociálního pojištění je zaměstnavatel povinen platit 25 % z úhrnu vyměřovacích základů svých zaměstnanců. Toto pojistné se skládá z 2,3 %, které jde na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti činí 1,2 %. Zaměstnavatel je povinen srazit svým zaměstnancům pojistné ve výši 6,5 % z vyměřovacího základu. Zaměstnanci pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti neplatí.

Nemocenské pojištění slouží k vyplácení dávek v případě nemoci či úrazu pojištěncům, kteří nejsou krátkodobě schopni výdělečné činnosti. Účast na nemocenském pojištění vzniká ze zákona zaměstnancům a je pro ně povinná.

Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti slouží k podpoře tvorby nových pracovních míst a k tomu, aby byli zabezpečeni zdraví jedinci v produktivním věku.

Z hlediska potřeby finančních prostředků je asi nejvýznamnější důchodové pojištění. To slouží k pomoci lidem, jež nejsou schopni dlouhodobě nebo trvale pracovat díky jejich stáří či invaliditě. Schéma složení sociálního pojištění je znázorněno na Obr. 2.5.

Obr. 2.5: Schéma sociálního pojištění

Zdroj: vlastní zpracování

2.12 Roční zúčtování

Celý postup začíná u poplatníka, jemuž plynou příjmy v daném zdaňovacím období. Dle ZDP se příjmy posuzují, zda jsou nebo nejsou předmětem daně, zda nejsou osvobozené, nebo zda nejde o příjmy zdaňované zvláštní sazbou daně. V případě, že se jedná o příjmy zdanitelné, pak se rozdělují podle druhů příjmů na DZD, pro něž platí různé daňové režimy v rámci zdaňovacího období. Po uplynutí tohoto zdaňovacího období, jež trvá u fyzických osob kalendářní rok, se podává daňové přiznání. V daňovém přiznání se stanoví celkový základ daně, který se sníží o odčitatelné položky a nezdanitelné části daně. V rámci ročního zúčtování se u fyzické osoby základ daně zaokrouhluje na celé stokoruny dolů. Z tohoto základu daně se vypočítá daňová povinnost prostřednictvím 15 % sazby daně. Tato vypočtená částka se následně snižuje o slevy na dani a daňové zvýhodnění. V případě, že byly v daném zdaňovacím období odvedeny zálohy na dani, musí být porovnány se skutečnou daňovou povinností při ročním zúčtování. Mohou nastat dvě možnosti a to získání plusového nebo minusového výsledku. Jestliže byl zjištěn minusový výsledek daně, pak vznikl přeplatek na dani, který je na základě žádosti vrácen místně příslušným správcem daně. Jestliže byl zjištěn plusový výsledek, pak to znamená, že na zálohách bylo odvedeno méně a tudíž musí být doplacena zbylá část finančnímu úřadu. [1]

2.13 Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v ČR

Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v ČR je zobrazen v Tab. 2.1.

Tab. 2.1: Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v ČR (roční)

HM
SP za zaměstnavatele (25 % z HM)
ZP za zaměstnavatele (9 % z HM)
SHM = Základ daně
÷ SHM na celé stokoruny dolů
- nezdanielné části základu daně
Základ daně snížený o nezdanielné části
DAŇ (základ daně * 15 %)
+ solidární daň (7 %)
- sleva na dani
DAŇOVÁ POVINNOST

Zdroj: vlastní zpracování

Pro výpočet ČM už jen stačí dopočítat SP (6,5 %) a ZP (4,5 %) hrazené zaměstnancem a spolu s daňovou povinností jej odečíst od HM zaměstnance.

3 Zdanění zaměstnanců ve Spolkové republice Německo

Spolková republika Německo je federativním státem, jež se skládá z 16 spolkových zemí. Každá z nich má svůj vlastní zemský sněm a zemskou vládu. Německo je jedním ze zakládajících členských států Evropských společenství v roce 1999 vyměnilo Německo svou měnu – německou marku za euro a tím se stalo součástí Měnové unie. Německý daňový systém je poměrně složitý.

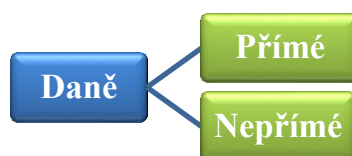
Struktura daní, které jsou vybírány na území Německa, je podobná struktuře daní v ČR, přesto v nich ale najdeme i mnohé odlišnosti nebo dokonce také daně, které se v ČR nepoužívají. Zvláštnosti, které se v českém prostředí neobjevují, jsou např. daň církevní nebo solidární příplatek, jež souvisí se specifickým historickým vývojem Německa.

3.1 Daňový systém v Německu

Německý daňový systém je složitý. Někdy jsou v Německu daně třízeny podle daňového určení. Podle tohoto třízení se daňové výnosy dělí mezi stát, spolkové země a také mezi obce, což vyplývá z Ústavy z čl. 106. Mezi spolkové daně (tzv. Bundessteuern) se řadí zejména daně spotřební, cla, solidární příplatek, silniční daň atd. Mezi zemské daně (tzv. Ländersteuern) spadají daň dědická a darovací, daň z piva, daň z převodu nemovitostí nebo daň z provozování herny. K obecním (Gemeindesteuern) se řadí mimo jiné daň z nemovitostí, obchodní daň a další místní daně, jako jsou např. daň z promítání filmů, daň ze psů, daň z pořádání tanečních akcí, atd. Společné daně (Gemeinschaftsteuern) jsou takové, které si podle stanoveného klíče mezi sebou rozdělují stát, spolkové země a obce. Mezi tyto daně se řadí zejména daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z kapitálových výnosů a také daň z přidané hodnoty.

V Německu je ale asi neznámějším členění daní na daně přímé a nepřímé, což lze vidět na Obr. 3.1.

Obr. 3.1: Členění daní v Německu

Zdroj: vlastní zpracování

Přímé daně lze rozdělit stejně jako u nás na daně důchodové a daně majetkové. V Německu funguje systém dvojího zdanění mezi osobními a firemními daněmi, kdy jsou podnikové zisky zdaněny sníženou daní a zisky, které jsou ve formě dividend, se následně zdaňují znovu a to bez možnosti zápočtu již zaplacené daně z příjmů právnických osob, která byla uhrazena firmou. K přímým důchodovým daním se připočítává solidární příplatek. Mimo to se v Německu vybírají oboustranně placené příspěvky sociálního pojištění. [7]

Mezi daně důchodové spadají tyto daně – daň z příjmu právnických osob, daň z příjmu fyzických osob, solidární příplatek, živnostenská daň, daň církevní a daň ze mzdy.

Daň z příjmů je v Německu nejvýznamnější daní, která se na celkovém výběru daní podílí přibližně 40 %. Německý zákon o daních z příjmů je upraven na rozdíl od zákona v ČR ve dvou samostatných zákonech a to „Einkommensteuergesetz – EStG“ což je zákon o dani z příjmů fyzických osob a „Körperschaftsteuergesetz – KStG“ což je zákon o dani z příjmů právnických osob.

Hlavním znakem daně z příjmů v Německu je skutečnost, že je nastaveno progresivní zdanění. Musí se platit čtvrtletní zálohy k 10. březnu, 10. červnu, 10. září a 10. prosinci každého roku. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání se podává do 31. května roku následujícího po roce, v němž se daň přiznává. [3]

Poplatníkem daně z příjmu právnických osob jsou společnosti, které jsou uvedené v zákoně o daních z příjmů, může se jednat např. o akciovou společnost, společnost s ručením omezeným, apod. Společnosti, které v zákoně nejsou vyjmenované, daň neplatí. V Německu se mezi obchodní společnosti osobní řadí komanditní společnost, veřejná obchodní společnost, Partnerschaft Gesellschaft, Partnernrederei, sdružení a tiché společnosti a mezi kapitálové společnosti se řadí akciová společnost, společnost s ručením omezeným a komanditní společnost. Společníci daní zisk individuálně, dle svého podílu na společnosti. Právnické osoby v Německu mají daňovou povinnost z příjmů, kterých dosáhli ze zdrojů jak v tuzemsku, tak i v zahraničí. Základem daně jsou všechny zdanitelné příjmy snížené o náklady na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů a odečitatelné položky. Daň z příjmu právnických osob uplatňuje lineární sazbu daně a to 15 %. Zdanitelným obdobím je zpravidla kalendářní rok a daňové přiznání je podáváno do 35. května. Na základě žádosti může být tato lhůta prodloužena. [14]

Solidární příplatek je dodatečná daň k dani z příjmů, dani z kapitálových výnosů a také příjmů právnických osob. Tento příplatek byl zaveden jako snaha o vyrovnaní nákladů, jež byly vynaložené při sjednocení Německa. Výše tohoto příplatku se v průběhu let snížila ze 7,5 % na 5,5 %. Solidární příplatek je v Německu upraven zákonem o solidárním příplatku

neboli Solidaritätszuschlaggesetz. Tento příplatek je stanoven v případě, že daň, jež byla vypočtena ze sníženého vyměřovacího základu u poplatníků v I., II., IV., V., VI. skupině vyšší než 972 EUR/rok a v případě poplatníků ve III. skupině když je vyšší než 1944 EUR/rok. Pokud se na základě dohody o zamezení dvojího zdanění sníží daň vybíraná z příjmů v rozsahu působnosti zákona o solidárním příplatku, toto snížení se nejprve vztahuje na solidární příplatek. [15]

Živnostenskou daň jsou zdaňovány příjmy živnostníků, osobních i kapitálových společností. Sazba této daně činí 3,5 %. Vedle této základní spolkové sazby mají obce pravomoc stanovit pro výpočet této daně koeficient. Základ daně lze získat vynásobením zdanitelného výnosu z podnikání sazbou daně. Základ daně, který je vynásoben koeficientem pro výpočet daně pak tvoří daňovou povinnost.

Daň církevní je ukládána v případě, že poplatník je členem církve. Pak je tento poplatník povinen platit církevní daň ze svého příjmu. Její výše se pohybuje okolo 8 % - 9 %. Konkrétně v Bavorsku a Bádensko-Württembersku je vybíráno 8 % a v ostatních spolkových zemích je vybíráno 9 %. Tuto daň vybírá správce daně. [20]

Daň ze mzdy odvádějí zaměstnavatelé za své zaměstnance. Tato daň je upravována zákonem EStG. Při výpočtu této daně není důležitá pouze výše příjmu, ale hrají zde roli také daňové třídy poplatníků s neomezenou daňovou povinností, které jsou uvedeny v § 38b EStG. Daňoví poplatníci jsou v Německu zařazeni do šesti tzv. daňových tříd:

- daňová třída I – jedná se o pracovníky, kteří jsou svobodní, rozvedení, ovdovělí či ženatí a ti kteří nespádají do daňové třídy III nebo IV. Do této daňové třídy spádají také pracovníci s omezenou daňovou povinností, jež nemají bydliště v Německu,
- daňová třída II – jedná se o pracovníky jako v daňové třídě I, pouze s tím rozdílem, že tito mají alespoň jedno vyživované dítě a je u nich zohledněn příspěvek pro rodiče samoživitele,
- daňová třída III – jedná se o pracovníky, jež jsou ženatí/vdané a kde je alespoň jeden z manželů zaměstnán nebo manžel/manželka spádají do daňové třídy V. V případě, že jsou oba manželé zaměstnanci, pak mohou volit mezi dvěma kombinacemi daňových tříd. Oba manželé si mohou nechat vystavit karty pro daň z příjmu s daňovou třídou IV nebo jeden z manželů a to zpravidla ten s vyššími příjmy zvolí daňovou třídu III a druhý daňovou třídu V,

- daňová třída IV – jedná se o pracovníky, jež jsou ženatí/vdané, kdy oba manželé pracují a nerozhodli se využít daňové třídy III nebo V,
- daňová třída V – jedná se o pracovníky, jež jsou ženatí/vdané, v případě, že se druhý z manželů rozhodl pro daňovou třídu III,
- daňová třída VI – jedná se o pracovníky, kteří současně se svým druhým, případně dalším mzdovým listem pro daňové účely získá mzdu od více zaměstnavatelů.

Karta daňového poplatníka je předpokladem pro to, aby zaměstnanci mohla být sražena daň ze mzdy. Tuto kartu vydává obec na příslušný kalendářní rok. Tuto kartu obdrží pouze zaměstnanec, který má bydliště na území Německa nebo se na tomto území obvykle zdržuje. Díky ní má zaměstnavatel informace o zařazení do daňové třídy zaměstnance.

Jestliže člověk nastoupí do nového pracovního poměru, měl by do šesti týdnů od nástupu do práce předložit tuto kartu. V případě, že do uplynutí této lhůty nebyla zaměstnavateli doložena karta daňového poplatníka, musí zaměstnavatel srazit daň dle daňové třídy VI, která je pro poplatníka nejméně výhodná (v případě, že se nepodaří poplatníkovi prokázat, že byla tato karta dodána pozdě, avšak ne jeho zaviněním). Jestliže má zaměstnanec více zaměstnání, pak má také několik karet daňového poplatníka, avšak v druhé a každé další kartě má stanovenou VI. daňovou třídu. [3]

Mohou nastat i výjimky, v nichž není povinnost předložit kartu daňového poplatníka a jednou z nich může být práce na částečný úvazek. V takovém případě pak zaměstnavatel počítá daň paušálně a to ve výši 5 % nebo 25 % ze mzdy. Dle § 40a EStG je podmínkou, že průměrná mzda za hodinu v takovémto případě nesmí být vyšší než 12 EUR. V rámci pomocných sil v zemědělství a lesnictví se využívá sazba 5 % a v rámci pomocných sil, které nejsou zaměstnavateli poskytovány pravidelně a opakovaně a u nichž nepřekročila doba zaměstnání 18 po sobě jdoucích pracovních dní a zároveň mzda nebyla vyšší než v průměru 62 EUR/den, pak je využita sazba 25 %.

Mezi majetkové daně spadají – daň z nemovitosti, daň z převodu nemovitostí, daň silniční, daň dědická a darovací.

Daní z nemovitostí je zatížen nemovitý majetek a to ať se jedná o majetek určený k podnikání či nikoliv. Tato daň se vyčísľuje z daňové hodnoty takovou sazbou, jež se odvíjí od toho, zda se jedná o budovy, které slouží k činnosti v zemědělské činnosti, rodinné domy nebo jiné pozemky či stavby. Sazba daně je ovlivňována také tím, zda se jedná o novou nebo starou budovu. [9]

Daň z převodu nemovitostí je vybírána za převod nemovitostí a práv k nemovitostem. Tato daň je v Německu placena kupujícím a sazba daně se pohybuje mezi 3,5 % a 5 %. [9]

Daň silniční se v mnohém podobá zdanění v ČR. Základem daně pro výpočet této daně je u osobních automobilů zdvihový objem motoru a u nákladních automobilů a návěsů se jedná o celkovou hmotnost. Sazby této daně jsou stanoveny v závislosti na ekologičnosti provozu a také v souladu s normami. [9]

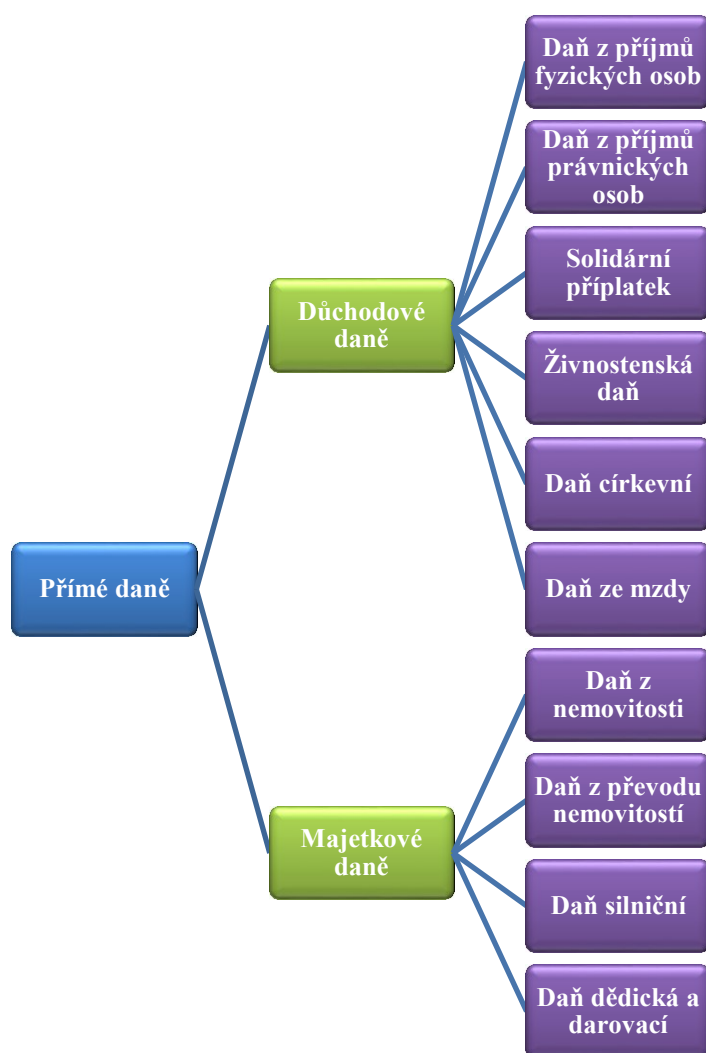
Dani dědické a darovací podléhá majetek, jež byl nabyt děděním nebo darováním. Jednou za 30 let je tato daň uvalena i na majetek rodinné nadace. Za základ daně je pokládána tržní hodnota majetku. Jako odčitatelné položky jsou brány náklady na pohřeb a různé administrativní výdaje s ním spojené nebo dluhy zesnulého. Obchodní majetek, jež byl získán děděním nebo darováním a je situován v Německu, je od daně osvobozen v případě, že jeho hodnota nepřekročí stanovenou hranici. Sazba daně dědické a darovací se odvíjí od příbuzenského vztahu mezi zůstavitelem/dárcem a dědicem/obdarovaným a dále také od výše převáděného majetku. [9]

Kategorie dědiců/obdarovaných jsou:

- I. kategorie – jedná se o osoby v manželském stavu, děti a to i nevlastní děti, vnoučata nebo pravnoučata,
- II. kategorie – jedná se o osoby, jež jsou sourozenci, nevlastní rodiče, synovci, neteře, zeťové, snachy, tcháni a tchýně nebo také rozvedení manželé,
- III. kategorie – jedná se o všechny ostatní osoby a to i včetně právnických osob.

Celkové shrnutí přímých daní lze vidět na Obr. 3.2.

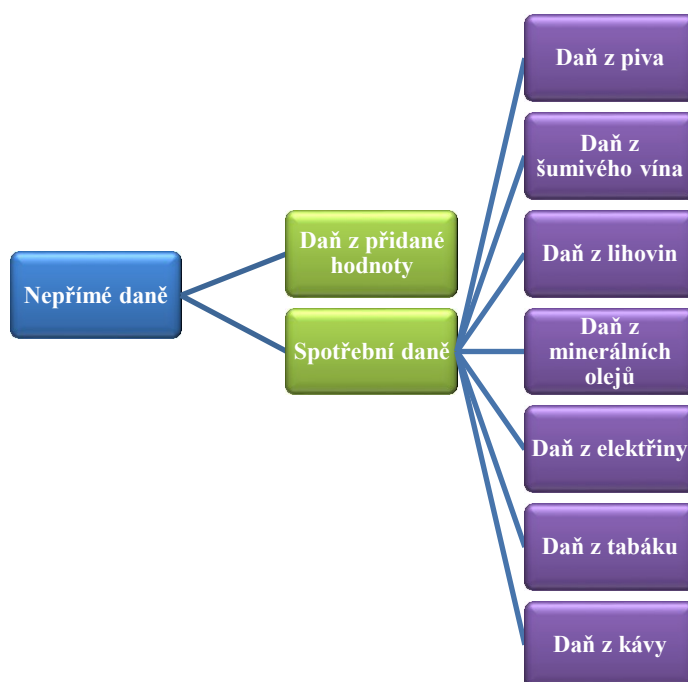
Obr. 3.2.: Rozdělení přímých daní v Německu

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi nepřímé daně se řadí daň z přidané hodnoty a spotřební daně. Daň z přidané hodnoty je druhou nejvýznamnější daní v Německu. Její podíl na celkových daňových příjmech je okolo 30 %. DPH v Německu má dvě sazby a to sníženou 7 % a základní 19 %. V systému spotřebních daní jsou zahrnuty také některé spotřební daně, které jsou vybírané i v ČR, ale jsou zde zahrnuty i další, které se v daňovém systému ČR neobjevují. Spotřební daně jsou příjmovou stránkou rozpočtu a jsou vybírány na úrovni spolku, avšak s výjimkou daně z piva. Výnos z daně z piva se dělí mezi spolek a země. Spotřební daně se dělí na daň z piva, daň z šumivého vína, daň z lihovin, daň z minerálních olejů, daň z elektrické energie, daň z tabáku a daň z kávy. Shrnutí nepřímých daní znázorňuje Obr. 3.3.

Obr. 3.3: Rozdělení nepřímých daní v Německu

Zdroj: vlastní zpracování

3.2 Poplatník daně

Podle § 1 EStG je poplatník v Německu rozdělován na poplatníka s omezenou a neomezenou daňovou povinností. Poplatník s omezenou daňovou povinností (daňový nerezident), který v Německu pouze pracuje, ale nemá zde trvalé bydliště, zdaňuje pouze ty zdanitelné příjmy, jež mu plynou z Německa. Naopak poplatník s neomezenou daňovou povinností (daňový rezident), který žije nebo se obvykle zdržuje v Německu, pak zdaňuje celkový příjem, a to nezávisle na tom, zda se jedná o příjem tuzemský či zahraniční. [3]

3.3 Předmět daně

Dle § 2 EStG podléhají dani z příjmu tyto příjmy:

- **Příjmy ze zemědělství a lesnictví**

Podle § 13 EStG do těchto příjmů spadají příjmy z provozu zemědělství, lesnictví, vinařství, zahradnictví a ze všech rostlin. Do tohoto příjmu jsou zahrnovány také příjmy z chovu hospodářských zvířat.

- **Výnosy z živnostenského podnikání**

Mezi příjmy z živnostenského podnikání se řadí příjmy z obchodních, řemeslných a průmyslových činností. Do těchto příjmů jsou zahrnovány také

podíly na zisku společníků v. o. s., k. s. a dalších forem společného podnikání, dále také úroky z půjček poskytnutých společností.

- **Příjmy z nezávislé činnosti**

Dle § 18 EStG mezi příjmy z nezávislé činnosti spadají především příjmy z tzv. svobodných povolání (oblast umění, vědy, výchovy a výuky), dále se mezi tyto příjmy řadí také příjmy lékařů se soukromou praxí, daňových poradců, architektů, advokátů apod. Dále se sem řadí i příjmy ze státních loterií.

- **Příjmy ze závislé činnosti**

V rámci těchto příjmů je zde zahrnut všechny příjmy, které zaměstnanec pobírá v rámci pracovního poměru. Dle § 19 EStG je zaměstnanec definován jako osoba, která je nebo byla zaměstnaná v soukromém nebo veřejném sektoru a která pobírá nebo pobírala v rámci tohoto pracovního poměru mzdu. Tento druh příjmu mohou pobírat i osoby, které již nepracují a to např. ve formě starobního a invalidního důchodu a pozůstalí, kterým náleží zaopatřovací dávky. Naopak dávky ze zákonného penzijního pojištění nejsou zařazovány do příjmů ze závislé činnosti. Stejně tak i dávky pobírané v nezaměstnanosti jsou od daně osvobozeny. Avšak tyto dávky jsou zohledňovány při stanovování daňové sazby dle § 32a EStG.

- **Výnosy z kapitálových aktiv**

Mezi tyto příjmy patří zejména úroky z pohledávek (investiční fondy, půjčky, apod.), podíly na zisku s. r. o. a družstev, dividendy z akcií. Kapitálové výnosy jsou od roku 2009 zdaňovány paušálně a to jednotnou sazbou 25 %, ke které je však nutno připočítat solidární příplatek, případně církevní daň.

- **Výnosy z pronájmu, pachtu a leasingu**

Do výnosů z pronájmu, pachtu a leasingu spadají zejména příjmy z pronájmu, pachtu nebo leasingu nemovitého majetku. Od těchto příjmů se odečítají podle § 9 EStG výdaje, které jsou spojené se získáním, zajištěním a udržením příjmu (může se jednat např. o provozní náklady, odpisy atd.). Naopak zde nepatří příjmy z pronájmu movitých věcí.

- **Ostatní příjmy**

Mezi tyto příjmy se řadí pobírané důchody z důchodového pojištění, doživotní renty, příjmy poslanců apod.

3.4 Osvobození od daně

Nezdanitelné příjmy jsou taxativně uvedené v § 3 EStG a jedná se například o podporu v nezaměstnanosti, plnění zdravotního pojištění, z pojištění v pro případ invalidity, peněžitá pomoc v mateřství.

Osvobozeny jsou také výplaty penzijního připojištění a stipendia. Dále je také osvobozen také příjem do výše 9 000 EUR za zdaňovací období pro svobodné a 18 000 EUR v případě manželů.

3.5 Základ daně a sazba daně

Základem daně z příjmů ze závislé činnosti v Německu je samotná HM. V Německu nepoužívají k výpočtu daňové povinnosti SHM jako v ČR. Pro získání daňové povinnosti se HM upravuje o odčitatelné položky. Po takto upraveném základu daně lze spočítat daň dle stanovených vzorců v EStG.

Zdanění v Německu vytváří klouzavě progresivní zdanění. Je vytvořeno pět daňových pásem, z nichž je ve druhém a třetím pásmu pohyblivá daňová sazba. Následující Tab. 3.1 znázorňuje sazby daně z příjmů pro poplatníky podle jednotlivých daňových pásem, které jsou uvedeny v EStG. V případě, že je poplatník ženatý/vdaná má možnost se rozhodnout, zda uplatní možnost společného zdanění manželů. Pro poplatníky bývá tento způsob výhodnější a u manželů také často využívaný. Tab. 3.2 znázorňuje daňové sazby vztahující se na společné zdanění manželů. [7]

Tab. 3.1 Daňové sazby pro jednotlivce

Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba daně (v %)
0 – 9 000	0
9 001 – 13 996	14 – 23,97
13 997 – 54 949	23,97 - 42
54 950 – 260 532	42
nad 260 533	45

Zdroj: vlastní zpracování, EStG - § 32 a)

Tab. 3.2 Daňové sazby pro manžele

Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba daně (v %)
0 – 18 000	0
18 001 – 27 992	14 – 23,97
27 993 – 109 898	23,97 - 42
109 900 – 521 064	42
nad 521 065	45

Zdroj: vlastní zpracování, EStG - § 32 a)

3.6 Odčitatelné položky (náklady)

V Německu je možnost velkého množství daňových úlev a to prostřednictvím odčitatelných položek (nákladů). Tím zohledňuje sociální poměry poplatníků. Mezi tyto odčitatelné položky lze zařadit:

Daňové zvýhodnění pro rodiče samoživitele – základ daně o daňovou úlevu ve výši 1 908 EUR za kalendářní rok si může uplatnit rodič, který je samoživitel a pokud žije v domácnosti s alespoň jedním dítětem, na něhož pobírá příspěvky na děti. Za každé další dítě se pak tato částka zvyšuje o 240 EUR.

Starobní úleva – tuto úlevu si mohou uplatnit poplatníci, kteří překročili věkovou hranici 64 let. Výše odpočtu je dána procentní sazbou. Pro rok 2018 tato sazba činí 20,8 % z příjmů, avšak maximálně do výše 988 EUR.

Odčitatelná položka pro příjmy ze zemědělství a lesnictví – v případě, že má poplatník příjmy ze zemědělství a lesnictví, pak si může odečíst částku ve výši 670 EUR, ale pouze v případě, že jeho celkový příjem nepřekročí částku 30 700 EUR. V případě společného zdanění manželů se výše odpočtu zdvojnásobuje.

Odpočet ztráty – dle zákona je v Německu možné ztrátu bez omezení uplatnit na první 1 000 000 EUR z celkové částky příjmů bezprostředně předcházejícího období, v případě společného zdanění manželů se pak jedná o částku 2 000 000 EUR. V případě, že i přesto zůstane část ztráty neuplatněna, poté ji lze započíst až do výše 60 % z čistého zisku nad stanovený limit.

Ostatní odčitatelné položky – tyto odčitatelné položky lze odečíst i paušálně a to ve výši 1 000 EUR. V případě, že jsou skutečné náklady vyšší, pak je výhodnější uplatnit právě skutečné náklady. Mezi tyto odčitatelné položky jsou zahrnovány dle § 10 - § 10c EStG zejména náklady jako např. náklady na pracovní oblečení, náklady na vzdělání a školení,

náklady na přestěhování z profesních důvodů, náklady spojené s péčí o děti, poplatky za vedení účtu. Lze odečíst také náklady na cestovné, kdy je jeho výše oceňována od jednoho kilometru paušálem 0,30 EUR/km na pracovní den. Maximální částka je však 4500 EUR/rok.

Zvláštní výdaje – pro tyto výdaje je typické, že jsou často odpočitatelné do určité maximální výše. Je možné je uplatnit také paušálně a to ve výši 36 EUR. Mezi zvláštní výdaje se řadí např. výživné do výše 13 805 EUR, náklady na vlastní odbornou přípravu do výše 6 000 EUR, 72 % ze zákonných příspěvků na sociální zabezpečení avšak do výše 14 400 EUR, zaplacená církevní daň, dary politickým stranám, charitativním a náboženským organizacím avšak do výše 20 % z agregovaných příjmů.

Mimořádné výdaje – mezi tyto výdaje se řadí zejména výdaje, jež jsou spojeny převážně s výdaji na nemoci. Jedná se například o výdaje související s výchovou handicapovaných dětí, výdaje za pečovatelskou službu apod.

Daňové zvýhodnění na děti – na každé vyživované dítě lze uplatnit nezdanitelnou část základu daně ve výši 2 358 EUR. V případě společného zdanění manželů se jedná o dvojnásobek a v za péči o dítě, východu a vzdělání se jedná o částku 1 320 EUR. V rámci společného zdanění manželů se tato částka opět zdvojnásobuje.

3.7 Stanovení daňové povinnosti

Jak již bylo dříve zmíněno, základem daně z příjmů ze závislé činnosti je v Německu samotná HM, nikoliv SHM jako v ČR. V případě, že poplatník využívá služební automobil i k soukromým účelům, pak musí měsíčně zdaňovat 1 % ze vstupní ceny daného vozidla. [7]

V případě, že zaměstnanci vznikly pouze malé nebo vůbec žádné výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů, pak je možné uplatnit částku úlevy ve výši 1 000 EUR. Pokud však zaměstnanec pobírá vdovský, vdovecký, sirotčí důchod či další příjmy, které jsou specifikovány v § 9 EStG, pak činí paušální částka úlevy pouze 102 EUR.

Po těchto úpravách si může poplatník od základu daně odečíst úlevy, jako jsou starobní úleva, úleva pro rodiče samoživitele, úleva pro zemědělce a lesníky nebo také mimořádné a zvláštní výdaje. Následně může být celkový příjem poplatníka snížen o nezdanitelnou částku na dítě a to ve výši 2 184 EUR (existenční minimum dítěte) nebo o částku na péči, výchovu a vzdělání dítěte ve výši 1 320 EUR. Dary lze odečíst pouze v případě, že byly poskytnuty na podporu aktivit neziskových organizací, jež byly stanoveny zákonem. [3]

Dále následuje samotný výpočet daňové povinnosti. Zdanitelné příjmy jsou v Německu rozděleny do pěti skupin a ke každé z nich dle EStG náleží příslušný vzorec.

Výsledná částka se zaokrouhluje směrem dolů – viz následující Tab. 3.3. Proměnná „y“ je desetitisícina zdanitelného příjmu přesahující 9 000 EUR, zaokrouhlená na celá EUR. Proměnná „z“ je desetitisícina zdanitelného příjmu přesahující 13 996 EUR, zaokrouhlená na celá EUR a proměnná „x“ je zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR.

Tab. 3.3: Vzorec pro výpočet daně z příjmů pro rok 2018

Zdanitelný příjem za rok (EUR)	Vzorec pro výpočet daně	
0 – 9 000	0	(3.1)
9 000 – 13 996	$(997,8 \cdot y + 1\,400) \cdot y$	(3.2)
13 997 – 54 949	$(220,13 \cdot z + 2\,397) \cdot z + 948,49$	(3.3)
54 950 – 260 532	$0,42 \cdot x - 8\,621,75$	(3.4)
260 533 a více	$0,45 \cdot x - 16\,437,7$	(3.5)

Zdroj: vlastní zpracování, EStG - § 32 a)

3.8 Příplatky na sociální pojištění

Sociální pojištění jsou povinni odvádět jak zaměstnanci, tak zaměstnavatelé za své zaměstnance. Na rozdíl od ČR je sociální pojištění v Německu uznatelným nákladem. Zaměstnavatel i zaměstnanec odvádí příspěvky na sociální pojištění stejným dílem, kromě pojištění pro případ invalidity v Sasku a zdravotního pojištění. Do plateb sociálního pojištění je zahrnováno zdravotní pojištění, příspěvky na penzijní pojištění, pojištění pro případ invalidity a příspěvky na pojištění v nezaměstnanosti. Osoby samostatně výdělečně činné si mohou zvolit dobrovolně zákonný režim a tím pádem platit zdravotní pojištění, příspěvky na penzijní pojištění, pojištění pro případ invalidity a příspěvek na pojištění v nezaměstnanosti nebo se mohou rozhodnout pro soukromé pojištění.

Zaměstnavatelé mají povinnost odvádět příspěvky na:

- zdravotní pojištění (Krankenversicherung) a to ve výši 7,3 % z měsíčního platu a to až do výše 4 425 EUR, [17]
- příspěvky na penzijní pojištění (Rentenversicherung) a to ve výši 9,3 % z měsíčního platu a to až do výše 5 800 EUR v bývalém východním Německu, a v případě západního Německa je tato hranice stanovena na 6 500 EUR, [18]

- pojištění pro případ invalidity (Pflegeversicherung) a to ve výši 1,275 %, v Sasku pak 0,775 % z měsíčního platu a to až do výše 4 425 EUR, [16]
- příspěvky na pojištění v nezaměstnanosti (Arbeitslosenversicherung) a to ve výši 1,5 % z měsíčního platu až do výše 5 800 EUR v bývalém východním Německu a v případě západního Německa je tato hranice stanovena na 6 500 EUR. [19]

Zaměstnanci mají povinnost odvádět příspěvky na:

- zdravotní pojištění a to ve výši 7,3 % z měsíčního platu a to až do výše 4 425 EUR, [17]
- příspěvky na penzijní pojištění a to ve výši 9,3 % z měsíčního platu a to až do výše 5 800 EUR v bývalém východním Německu, a v případě západního Německa je tato hranice stanovena na 6 500 EUR, [18]
- pojištění pro případ invalidity a to ve výši 1,275 %, v Sasku pak 1,775 % z měsíčního platu a to až do výše 4 425 EUR (v případě bezdětných zaměstnanců se tato sazba navyšuje o dalších 0,25 %), [16]
- příspěvky na pojištění v nezaměstnanosti a to ve výši 1,5 % z měsíčního platu a to až do výše 5 800 EUR v bývalém východním Německu a v případě západního Německa je tato hranice stanovena na 6 500 EUR. [19]

3.9 Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v Německu

Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v Německu je zobrazen v Tab. 3.4.

Tab. 3.4: Schéma zdaňování příjmů ze závislé činnosti v Německu

HM (Základ daně)
- odčitatelné položky
Základ daně upravený o odčitatelné položky
Daň (dle stanoveného vzorce)
+ příplatek na solidaritu
+ církevní daň
DAŇOVÁ POVINNOST

Zdroj: vlastní zpracování

Pro výpočet ČM už jen stačí dopočítat zdravotní pojištění (7,3 %), penzijní pojištění (9,3 %), pojištění pro případ invalidity (1,275 %) a případně příplatek za bezdětnost (0,25 %) a pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %) a spolu s daňovou povinností je odečíst od HM zaměstnance.

4 Aplikace vybraných metod k porovnání daňového zatížení

V této kapitole je na případových studiích prezentováno daňové zatížení poplatníků v ČR a v Německu. Pro toto porovnání byla použita hodnota efektivní míry zdanění a také hodnota čistého daňového zatížení. Nejprve jsou tyto poznatky zobrazeny na praktických případových studiích a následně je graficky vyhodnocen vývoj daňové povinnosti v závislosti na celkovém příjmu daňového poplatníka.

Efektivní sazba daně vyjadřuje skutečné daňové zatížení poplatníka. Tento ukazatel je dán podílem odvedené daně na základu daně (hrubém důchodu). Efektivní sazba daně ukazuje, kolik odvede poplatník na dani z příjmů po uplatnění nezdaniitelných částí základu daně a slev na dani. Kdyby poplatník neuplatnil žádnou odčitatelnou položku či slevu na dani, pak by se efektivní sazba daně rovnala lineární sazbě daně.

$$\text{Efektivní sazba daně} = \frac{\text{daň}}{\text{mzda}} \quad (4.1)$$

V případě čistého daňového zatížení jsou zohledňovány i příspěvky na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění hrazené poplatníkem. Hodnota tohoto ukazatele je dána jako podíl všech odvodů k hrubému příjmu.

$$\text{Čisté daňové zatížení} = \frac{\text{daň} + \text{pojistné}}{\text{mzda}} \quad (4.2)$$

Dále budou české částky minimální, průměrné a nadprůměrné mzdy přepočteny prostřednictvím německého výpočtu a naopak německé částky minimální, průměrné a nadprůměrné mzdy přepočteny prostřednictvím českého výpočtu. Toto bude sloužit pro lepší srovnání a lepší vypovídací schopnost ukazatelů.

V současné době ve většině států není k výpočtu daňové povinnosti poplatníka využívána SHM. Proto je v této kapitole proveden návrh toho, jak by v ČR vypadal výpočet daňové povinnosti a ČM bez využití SHM. Dále bude proveden odhad daňové povinnosti na základě lineární regresní analýzy.

Pro účely výpočtů v případových studiích byl zvolen poplatník, který nemá žádné jiné příjmy, než příjmy ze závislé činnosti, neuplatňuje žádné zvláštní slevy na dani ani odčitatelné položky. Další podmínky jsou specifikovány vždy u jednotlivých případových studií. V rámci přepočtu měny byl použit průměrný kurz vyhlášený ČNB za rok 2017, který

činí 26,33 Kč/EUR. Německý poplatník je pro potřeby těchto případových studií zařazen do I. daňové třídy.

4.1 Případová studie 1

Tato případová studie je zaměřena na srovnání výše příjmů minimální roční HM v ČR a v Německu.

a) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka ve výši minimální mzdy stanovené pro rok 2018. Výše minimální měsíční mzdy v ČR v roce 2018 činí 12 200 Kč, tudíž za rok tato částka činí 146 400 Kč. Tyto částky byly použity jako výchozí příjem českého poplatníka v této případové studii. Výpočet daňové povinnosti poplatníka v ČR s minimální mzdou je zobrazen v Tab. 4.1.

Tab. 4.1: Výpočet daňové povinnosti v ČR při minimální mzdě

Měsíční HM	12 200 Kč
Roční HM	146 400 Kč
SP za zaměstnavatele (25 %)	36 600 Kč
ZP za zaměstnavatele (9 %)	13 176 Kč
SHM	196 176 Kč
≡ SHM	196 100 Kč
Daň (15 %)	29 415 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost	4 575 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	9 516 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	6 588 Kč
Roční ČM	125 721 Kč
Součet odvodů	20 679 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	85,87 %
Efektivní sazba daně (v %)	3,13 %
Čisté daňové zatížení (v %)	14,13 %

Zdroj: vlastní zpracování

Nejprve je nutné navýšit roční HM o příspěvek na sociální a zdravotní pojištění, které je hrazené zaměstnavatelem, což v součtu činí 34 %. Tímto krokem vzniká SHM, kterou je

dále potřeba zaokrouhlit na celé stovky dolů. Z takto upraveného základu daně se vypočte daň ve výši 15 %. Následně si může poplatník uplatnit slevu na dani na poplatníka a to ve výši 24 840 Kč/rok. Daňová povinnost českého poplatníka při minimální mzdě činí 4 575 Kč/rok.

Pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění zaměstnanců je vyměřovacím základem HM. Když se vezmou v úvahu tyto odvody hrazené zaměstnancem, které činí 9 516 Kč na sociální pojištění (6,5 %) a 6 588 Kč na zdravotní pojištění (4,5 %), bude po jejich odečtení a také odečtení daňové povinnosti zjištěna roční ČM, která v tomto případě činí 125 721 Kč/rok.

V Tab. 4.1 je zřetelně vidět, že se efektivní sazba daně nerovná sazbě daně. Efektivní sazba daně je nižší a to z důvodu uplatnění slevy na dani na poplatníka. Efektivní sazba daně byla vypočtena dle vzorce (4.1) a činí 3,13 %. Lze dopočítat, že v rámci zohlednění příspěvku na sociální a zdravotní pojištění českému poplatníkovi po jejich odečtení a odečtení daně z příjmu zbude 85,87 % jeho hrubého příjmu. Čisté daňové zatížení, bylo vypočteno dle vzorce (4.2) a činí 14,13 %.

b) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti německého poplatníka ve výši minimální mzdy stanovené pro rok 2018. Minimální mzda v Německu je podle zákona o minimální mzdě definovaná každé dva roky. Výše minimální měsíční mzdy v Německu pro rok 2018 činila 8,84 EUR/hodinu. V Německu závisí výše minimální měsíční mzdy na počtu odpracovaných dní. V této případové studii je brán v potaz měsíc s dvaceti pracovními dny, tudíž minimální mzda bude činit 1 414 EUR (vypočítá se jako 20 dní · 8 hodin · 8,84 EUR). V Tab. 4.2 je zobrazena daňová povinnost poplatníka v Německu a výše jednotlivých odvodů.

Tab. 4.2: Výpočet daňové povinnosti v Německu při minimální mzdě

Měsíční HM	1 414 EUR
Roční HM	16 968 EUR
Daň	1 680,32 EUR
Příspěvek na solidaritu (5,5 %)	92,42 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 %)	1 238,66 EUR
Penzijní pojištění (9,3 %)	1 578,02 EUR
Pojištění pro případ invalidity + příspěvek za bezdětnost (1,525 %)	258,76 EUR

Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	254,52 EUR
Roční ČM	11 865,3 EUR
Součet odvodů	5 102,7 EUR
Podíl ČM na HM (v %)	69,93 %
Efektivní sazba daně (v %)	10,45 %
Čisté daňové zatížení (v %)	30,07 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tento německý poplatník pobírající minimální mzdu v Německu je zdaňován dle vzorce (3.3), kde se koeficient „z“ vypočítá jako $(\text{zdanitelný příjem} - 13\,996)/10000$. V tomto případě je zdanitelný příjem 16 968 EUR, a tudíž je tento koeficient roven číslu 0,2972. Toto číslo se dosadí zpět do vzorce pro výpočet daně. Pro tento vzorec a danou výši příjmu tedy daň činí 1 680,32 EUR.

V případě, že je daň vyšší než 972 EUR/rok, pak je poplatník povinen odvádět také příspěvek na solidaritu a to ve výši 5,5 % z daně. V tomto případě pak tento příplatek činí 5,5 % z 1 680,32 EUR a to je 92,42 EUR. Pojištění je vypočteno rovnou z HM.

Efektivní sazba daně tohoto německého poplatníka činí 10,45 %. V tomto případě je pro poplatníka v Německu hodnota efektivní sazby daně vyšší než pro poplatníka v ČR.

Čisté daňové zatížení, jež zahrnuje všechny odvody poplatníka, činí 30,07 %. Oproti ukazateli čistého daňového zatížení poplatníka v ČR, je tato hodnota více než dvojnásobná.

Pro větší přehlednost a snadnější srovnání jsou uvedeny vybrané ukazatele v Tab. 4.3.

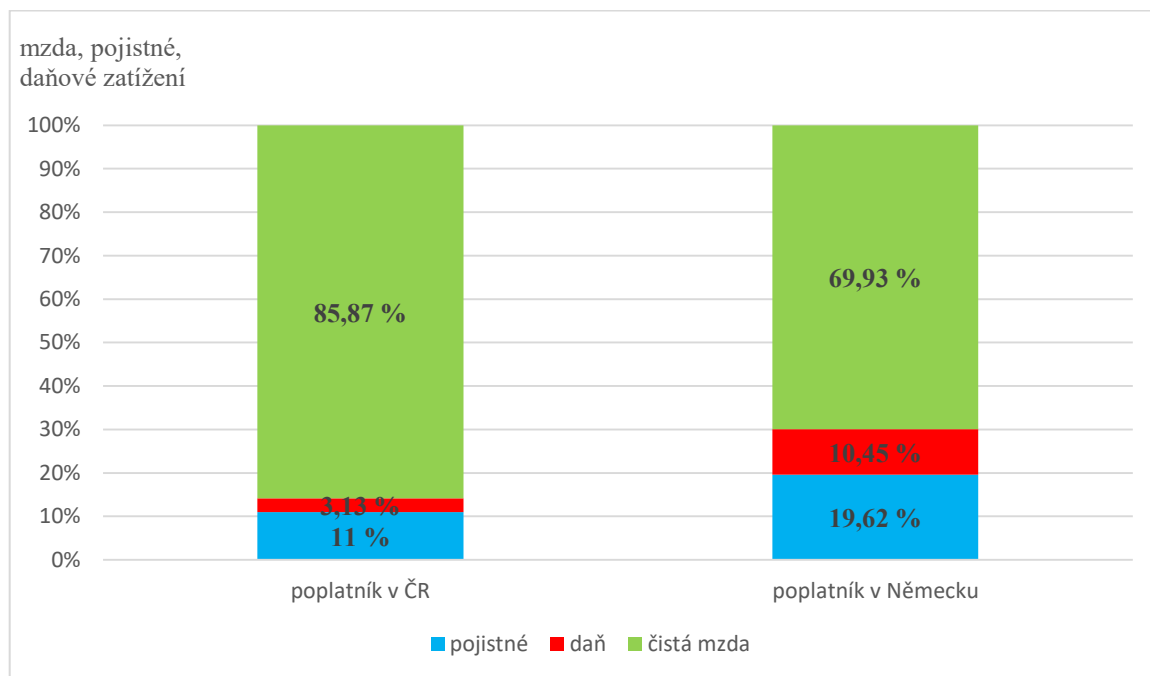
Tab. 4.3: Srovnání daňového zatížení poplatníků s minimální mzdou

Ukazatel	ČR	Německo	
Měsíční HM	12 200 Kč	37 231 Kč	1 414 EUR
Roční HM	146 400 Kč	446 767 Kč	16 968 EUR
Daňová povinnost	4 575 Kč	44 243 Kč	1 680,32 EUR
Roční ČM	125 721 Kč	312 413 Kč	11 865,3 EUR
Součet odvodů	20 679 Kč	134 354 Kč	5 102,7 EUR
Efektivní míra zdanění (v %)	3,13 %	10,45 %	
Čisté daňové zatížení (v %)	14,13 %	30,07 %	

Zdroj: vlastní zpracování

V Tab. 4.3 jsou uvedené určité ukazatele pro srovnání pro ČR v Kč a pro Německo jsou tyto hodnoty uvedeny jak v Kč, tak v EUR. Na první pohled jsou z Tab. 4.3 vidět velké rozdíly v efektivní sazbě daně i v čistém daňovém zatížení. Velký rozdíl lze spatřit také ve výši minimální mzdy v uvedených státech. Toto se týká životní úrovně daných států. Minimální mzda německého poplatníka dosahuje více než trojnásobku minimální mzdy českého poplatníka. Z toho důvodu jsou také velké rozdíly v celkových odvodech obou poplatníků. Porovnání daňového zatížení českého a německého poplatníka bylo provedeno na Obr. 4.1.

Obr. 4.1: Porovnání daňového zatížení českého a německého poplatníka v rámci minimální mzdy.

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vidět, podíl ČM na HM poplatníka v ČR je 85,87 %. V rámci ČR poplatník odvedl daň ve výši 3,13 % ze mzdy a na pojistném odvedle 6,5 % na sociálním pojištění a 4,5 % na zdravotním pojištění, což dohromady činí 11 %. Celkem je tedy českému poplatníkovi ze mzdy strženo 14,13 %.

V případě německého poplatníka činí podíl ČM na HM pouze 69,93 %. Je to způsobeno vyšší HM a tudíž i vyššími odvody. V Německu odvede poplatník při této minimální mzdě daň ve výši 10,45 % a na pojistném odvede 7,3 % na zdravotní pojištění; 9,3 % na penzijním pojištění; 1,525 % na pojištění pro případ invalidity + příspěvek za

bezdětnost a 1,5 % na příspěvek na pojištění v nezaměstnanosti, což dohromady činí 19,62 %. Dohromady je tedy německému poplatníkovi ze mzdy sraženo 30,07 %.

4.2 Případová studie 2

Tato případová studie je zaměřena na srovnání výše příjmů průměrné roční HM v ČR a Německu.

- a) **Zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka ve výši průměrné mzdy.** Výše průměrné mzdy je pro rok 2018 odhadována na částku 29 979 Kč, tudíž za rok tato částka činí 359 748 Kč. Tyto částky byly použity jako výchozí příjem českého poplatníka v této případové studii. Výpočet daňové povinnosti poplatníka v ČR s průměrnou mzdou je vypočten v Tab. 4.4.

Tab. 4.4: Výpočet daňové povinnosti v ČR při průměrné mzdě

Měsíční HM	29 979 Kč
Roční HM	359 748 Kč
SP za zaměstnavatele (25 %)	89 937 Kč
ZP za zaměstnavatele (9 %)	32 377 Kč
SHM	482 062 Kč
≐ SHM	482 000 Kč
Daň (15 %)	72 300 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost	47 460 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	23 384 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	16 189 Kč
Roční ČM	272 715 Kč
Součet odvodů	87 033 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	75,81 %
Efektivní sazba daně (v %)	13,19 %
Čisté daňové zatížení (v %)	24,19 %

Zdroj: vlastní zpracování

Nejprve se opět spočítá SHM, která musí být zaokrouhlena na celé stovky dolů. Z takto upraveného základu daně se vypočte daň ve výši 15 % a následně si poplatník může

uplatnit slevu na dani a to ve výši 24 840 Kč/rok. Daňová povinnost u tohoto poplatníka po odečtení slevy na dani činí 47 460 Kč/rok. Pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění zaměstnanců je vyměřovacím základem HM. Z toho důvodu se spočte 6,5 % na sociální pojištění a 4,5 % na zdravotní pojištění z HM, které je hrazené zaměstnancem. Když se vezmou v úvahu tyto odvody hrazené zaměstnancem a vypočtená daňová povinnost, pak bude roční ČM zaměstnance činit 272 715 Kč.

Efektivní sazba daně byla vypočtena dle vzorce (4.1) a činí 13,19 %. Následně lze také dopočítat, že při odečtení příspěvku na sociální, zdravotní pojištění a daňovou povinnost českému poplatníkovi zbude 75,81 % z jeho hrubého příjmu. Čisté daňové zatížení, které bylo vypočteno dle vzorce (4.2) činí 24,19 %.

b) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti německého poplatníka ve výši průměrné mzdy. Výše průměrné měsíční mzdy je pro rok 2018 v Německu odhadovaná na částku 3 703 EUR, tudíž za rok tato částka činí 44 436 EUR. V Tab. 4.5 je zobrazena daňová povinnost poplatníka v Německu a výše jednotlivých odvodů.

Tab. 4.5: Výpočet daňové povinnosti v Německu při průměrné mzdě

Měsíční HM	3 703 EUR
Roční HM	44 436 EUR
Daň	10 284,67 EUR
Příspěvek na solidaritu (5,5 %)	565,66 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 %)	3 243,83 EUR
Penzijní pojištění (9,3 %)	4132,55 EUR
Pojištění pro případ invalidity + bezdětnost (1,525 %)	677,65 EUR
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	666,54 EUR
Roční ČM	24 865, 1 EUR
Součet odvodů	19 570,90 EUR
Podíl ČM a HM (v %)	55,96 %
Efektivní sazba daně (v %)	24,42 %
Čisté daňové zatížení (v %)	44,04 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tento německý poplatník pobírající průměrnou mzdu v Německu je zdaňován dle vzorce (3.3), kde se koeficient „z“ vypočítá jako $(\text{zdanitelný příjem} - 13\,996)/10000$. V tomto případě je zdanitelný příjem 44 436 EUR, a tudíž je tento koeficient roven číslu 3,044. Po zpětném dosazení tohoto koeficientu do vzorce vyšla daň ve výši 10 284,67 EUR/rok.

Jelikož je daň vyšší než 972 EUR/rok, je poplatník povinen odvést příspěvek na solidaritu, který v této případové studii činí 565,66 EUR.

Efektivní sazba daně toto poplatníka je 24,42 %. Opět je tato hodnota u německého poplatníka vyšší než u českého poplatníka. Čisté daňové zatížení pak činí 44,04 %. V rámci tohoto ukazatele je tato hodnota u německého poplatníka skoro jednou tak vyšší než u poplatníka v ČR. Pro větší přehlednost a snadnější srovnání jsou uvedeny vybrané ukazatele v Tab. 4.6.

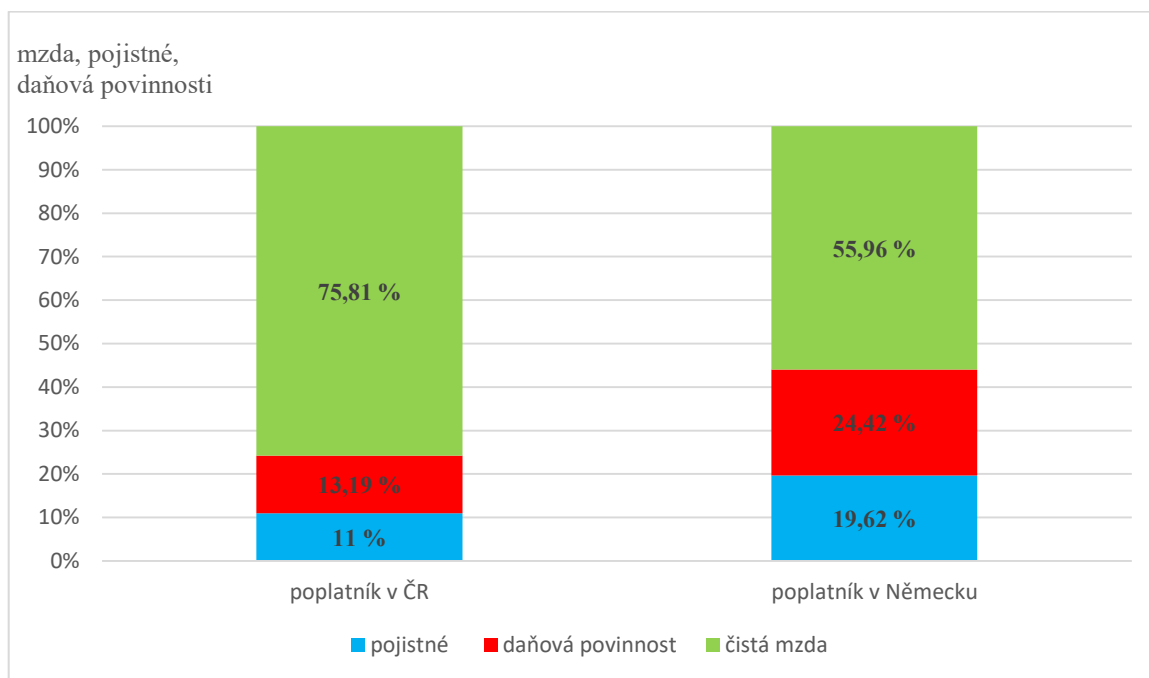
Tab. 4.6: Srovnání daňového zatížení poplatníků s průměrnou mzdou

Ukazatel	ČR	Německo	
Měsíční HM	29 979 Kč	97 500 Kč	3 703 EUR
Roční HM	359 748 Kč	1 170 000 Kč	44 436 EUR
Daňová povinnost	47 460 Kč	270 795 Kč	10 284,67 EUR
Roční ČM	272 715 Kč	654 698 Kč	24 865,1 EUR
Součet odvodů	87 033 Kč	515 302 Kč	19 570,90 EUR
Efektivní míra zdanění (v %)	13,19 %	24,42 %	
Čisté daňové zatížení (v %)	24,19 %	44,04 %	

Zdroj: vlastní zpracování

V Tab. 4.6 je vidět, že v rámci efektivní sazby daně i čistého daňového zatížení je velký rozdíl u českého a německého poplatníka. Stejně tak je vidět velký rozdíl u průměrných hrubých mezd v daných státech, což se stejně jako v případě minimální mzdy týká životní úroveň daných států. Průměrná mzda v Německu je více než trojnásobná, oproti průměrné mzdě v ČR. Porovnání daňového zatížení českého a německého poplatníka bylo provedeno na Obr. 4.2.

Obr. 4.2: Porovnání daňového zatížení českého a německého poplatníka v rámci průměrné mzdy

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vidět na Obr. 4.2, podíl ČM na HM poplatníka činí 75,81 %. V ČR odvedl poplatník daň ve výši 13,19 % ze mzdy a na sociálním a zdravotním pojištění odvedl celkem 11 %. Dohromady tedy bylo českému poplatníkovi ze mzdy strženo 24,19 %.

V případě německého poplatníka činí podíl ČM na HM pouze 55,96 %. Je to dáno vyšší HM a tudíž i vyššími odvody. V Německu při průměrné mzdě odvede poplatník daň ve výši 24,42 % a na pojistném odvede 19,62 %. Celkem je tedy německému poplatníkovi ze mzdy strženo 44,04 %.

4.3 Případová studie 3

Tato případová studie je zaměřena na srovnání výše nadprůměrné hrubé roční mzdy v ČR a v Německu.

- a) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka ve výši nadprůměrné mzdy.** Výše měsíční nadprůměrné HM v ČR činí 70 000 Kč. Tato částka byla stanovena více, než činí dvojnásobek výše průměrné mzdy. Za rok tato částka činí 840 000 Kč. Tyto částky byly použity jako výchozí příjem českého poplatníka v této případové studii. Výpočet daňové povinnosti poplatníka v ČR s nadprůměrnou HM je vypočten v Tab. 4.7.

Tab. 4.7: Výpočet daňové povinnosti v ČR při nadprůměrné HM

Měsíční HM	70 000 Kč
Roční HM	840 000 Kč
SP za zaměstnavatele (25 %)	210 000 Kč
ZP za zaměstnavatele (9 %)	75 600 Kč
SHM	1 125 600 Kč
÷ SHM	1 125 600 Kč
Daň (15 %)	168 840 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost	144 000 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	54 600 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	37 800 Kč
Roční ČM	603 600 Kč
Součet odvodů	236 400 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	71,86 %
Efektivní sazba daně (v %)	17,14 %
Čisté daňové zatížení (v %)	28,14 %

Zdroj: vlastní zpracování

Opět je potřeba nejprve spočítat SHM a zaokrouhlit ji na celé stovky dolů. Z takto upraveného základu daně se vypočte daň ve výši 15 % a následně se uplatní sleva na poplatníka. Daňová povinnost po odečtení slevy činí 144 000 Kč/rok. Následně je pro výpočet ČM důležité spočítat odvody na sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnanci. Po odečtení těchto odvodů a daňové povinnosti od HM je získána ČM zaměstnance ve výši 603 600 Kč/rok.

V této případové studii je efektivní sazba daně vypočtena dle vzorce (4.1) a činí 17,14 %. Dále je možno dopočítat, že po odečtení odvodů na sociální a zdravotní pojištění a také daně z příjmu zbyde poplatníkovi 71,86 % z jeho HM. Čisté daňové zatížení bylo vypočteno dle vzorce (4.2) a činí 28,14 %.

b) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti německého poplatníka ve výši nadprůměrné mzdy. Výše nadprůměrné měsíční mzdy v Německu činí 7 450 EUR. Tato částka byla stanovena více, než činí dvojnásobek výše průměrné

mzdy. V Tab. 4.8 je zobrazena daňová povinnost poplatníka v Německu a výše jednotlivých odvodů.

Tab. 4.8: Výpočet daňové povinnosti v Německu při nadprůměrné mzdě

Měsíční HM	7 450 EUR
Roční HM	89 400 EUR
Daň	28 926,25 EUR
Příspěvek na solidaritu (5,5 %)	1 590,94 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 %)	3 876,3 EUR
Penzijní pojištění (9,3 %)	6 472,8 EUR
Pojištění pro případ invalidity + bezdětnost (1,525 %)	809,78 EUR
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	1 044 EUR
Roční ČM	46 679,93 EUR
Součet odvodů	42 720,07 EUR
Podíl ČM a HM (v %)	52,21 %
Efektivní sazba daně (v %)	34,14 %
Čisté daňové zatížení (v %)	47,79 %

Zdroj: vlastní zpracování

Tento německý poplatník pobírající nadprůměrnou mzdu v Německu je zdaňován dle vzorce (3.4), kde x je HM poplatníka. Za těchto podmínek je daňová povinnost německého poplatníka 28 926,25 EUR/rok. V tomto případě musí být zaplacen také příspěvek na solidaritu a to ve výši 1 590,94 EUR. Pro výpočet zdravotního pojištění je v Německu stanoven strop ve výši maximálně 4 425 EUR/ měsíc, tudíž 53 100 EUR/rok a z této částky je vypočteno 7,3 %, což činí 3 876,3 EUR. V rámci penzijního pojištění je stanoven maximální strop ve výši 5 800 EUR/měsíc, tudíž 69 600 EUR/rok a z této částky je vypočteno 9,3 %, což je 6 472,8 EUR. Pro výpočet příspěvku na invaliditu a bezdětnost je maximální strop stanoven ve výši 4 425 EUR/měsíc, tudíž 53 100 EUR/rok a z této částky se spočteno 1,525 %, což činí 809,78 EUR. Pojistné v případě nezaměstnanosti má také stanoven maximální strop a to ve výši 5 800 EUR/měsíc, tudíž 69 600 EUR/rok a z této částky je vypočteno 1,5 %, což je 1 044 EUR.

Efektivní sazba daně tohoto poplatníka je 34,14 %. Opět je tato hodnota u německého poplatníka vyšší než u českého poplatníka. Čisté daňové zatížení pak činí 47,79 %. Takto vysoká hodnota je způsobena vysokými odvody poplatníka v Německu. Hodnota čistého daňového zatížení je u německého poplatníka skoro jednou tak vyšší než u poplatníka v ČR.

Pro větší přehlednost a snadnější srovnání jsou uvedeny vybrané ukazatele v Tab. 4.9.

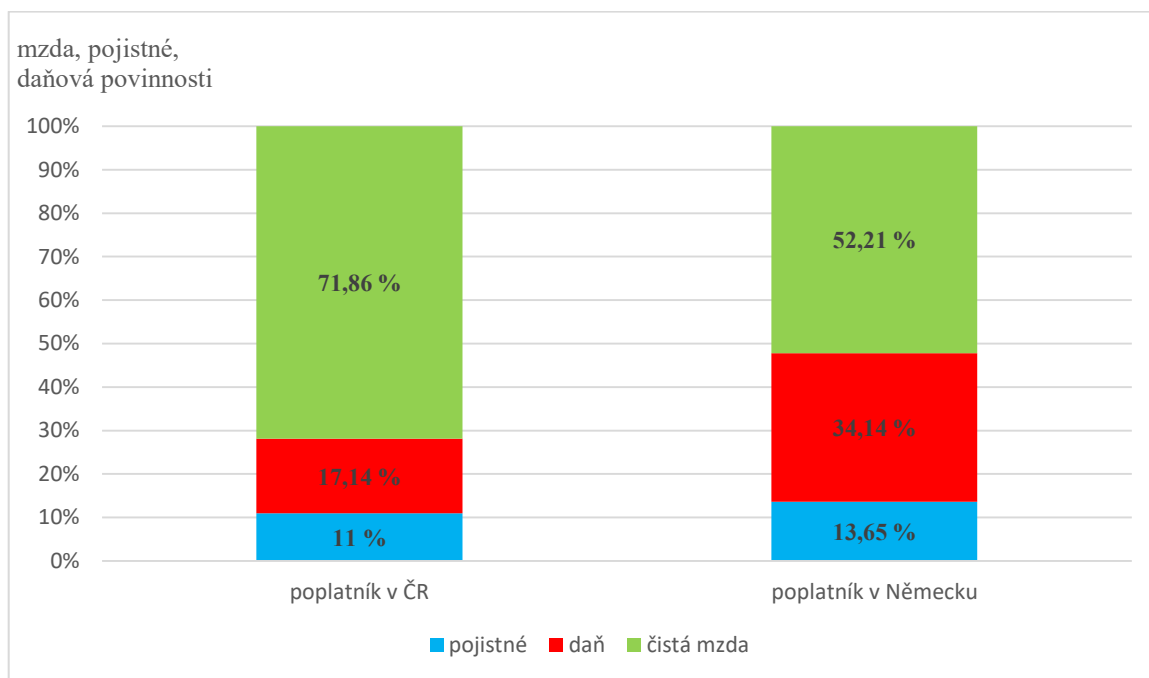
Tab. 4.9: Srovnání daňového zatížení poplatníků s nadprůměrnou mzdou

Ukazatel	ČR	Německo	
Měsíční HM	70 000 Kč	196 159 Kč	7 450 EUR
Roční HM	840 000 Kč	2 353 902 Kč	89 400 EUR
Daňová povinnost	144 000 Kč	761 628 Kč	28 926,25 EUR
Roční ČM	603 600 Kč	1 229 083 Kč	46 679,93 EUR
Součet odvodů	236 400 Kč	1 124 819 Kč	42 720,07 EUR
Efektivní míra zdanění (v %)	17,14 %	34,14 %	
Čisté daňové zatížení (v %)	28,14 %	47,79 %	

Zdroj: vlastní zpracování

V Tab. 4.9 je vidět, že v rámci čistého daňového zatížení i efektivní sazba daně je velký rozdíl u českého a německého poplatníka. Porovnání daňového zatížení českého a německého poplatníka bylo provedeno na Obr. 4.3.

Obr. 4.3: Porovnání daňového zatížení českého a německého poplatníka v rámci nadprůměrné mzdy

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vidět na Obr. 4.3, podíl ČM na HM poplatníka v ČR činí 71,86 %. V ČR odvedl poplatník daň ve výši 17,14 % ze mzdy a na pojistném odvede 11 %. Celkem mu tedy bylo strženo ze mzdy 28,14 %.

V případě německého poplatníka činí podíl ČM na HM pouze 52,21 %. Je to dáno vyšší HM a vyššími odvody. Německý poplatník při této nadprůměrné mzdě odvede daň ve výši 34,14 %. Jelikož jsou v tomto případě stanoveny pro výpočet zdravotního a penzijního pojištění maximální stropy, na pojistném celkem odvede 13,65 % ze mzdy. Celkem je tedy německému poplatníkovi ze mzdy strženo 47,79 %. Tento poplatník tudíž odvede ze své mzdy skoro polovinu na odvodech.

4.4 Případová studie 4

V rámci další případové studie budou pro lepší porovnání provedeny výpočty českých částek minimální, průměrné a nadprůměrné mzdy prostřednictvím německých výpočtů.

- a) **Zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka podle německého výpočtu ve výši minimální mzdy.** V ČR činí minimální mzda 12 200 Kč, pro účely této případové studie bude tato částka přepočtena na EUR a následně proveden výpočet dle německého výpočtu.

Výpočet dle německých pravidel je proveden v Tab. 4.10. Částky jsou nejprve uvedeny v EUR a následně pro lepší srovnatelnost přepočteny průměrným kurzem stanoveným ČNB pro rok 2017 na Kč.

Tab. 4.10: Výpočet české minimální mzdy prostřednictvím německých pravidel

Měsíční HM	463,35 EUR
Roční HM	5560,2 EUR
Daň	0 EUR
Příspěvek na solidaritu (5,5 %)	0 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 %)	405,89 EUR
Penzijní pojištění (9,3 %)	517,1 EUR
Pojištění pro případ invalidity + bezdětnost (1,525 %)	84,79 EUR
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	83,40 EUR
Roční ČM	4469,02 EUR
Součet odvodů	1091,81 EUR
Podíl ČM a HM (v %)	80,38 %
Efektivní sazba daně (v %)	0 %
Čisté daňové zatížení (v %)	19,64 %

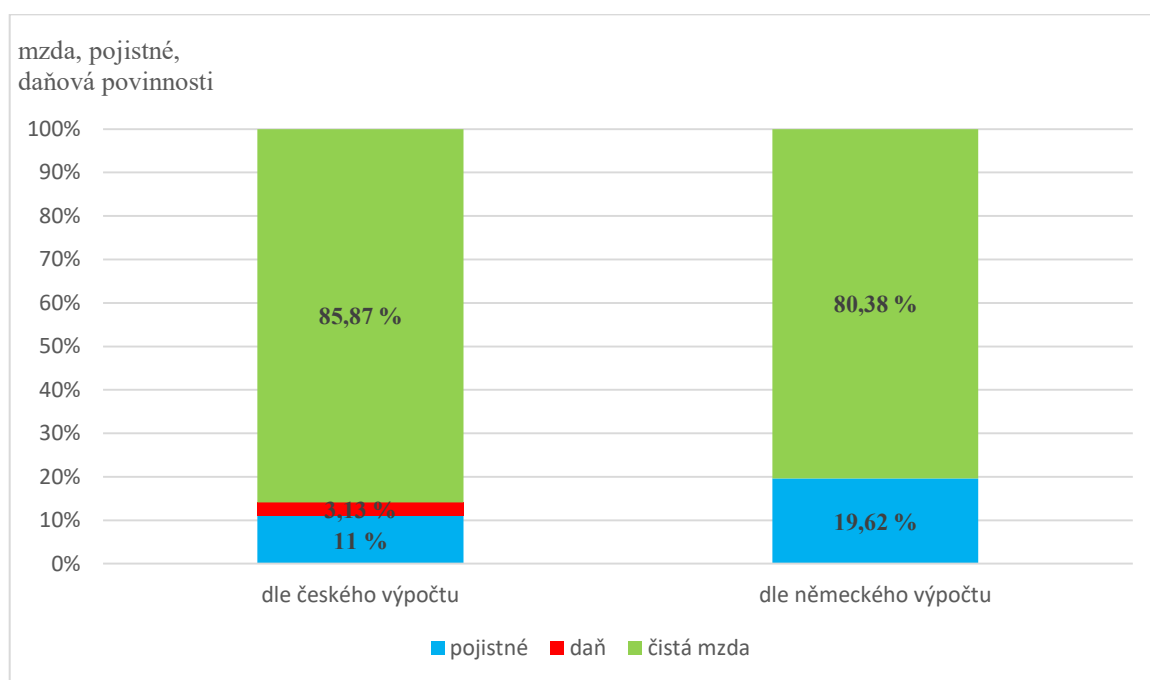
Zdroj: vlastní zpracování

Při minimální mzdě 12 200 Kč, by v Německu po přepočtu tato částka činila 463,35 EUR. Při této částce by roční HM poplatníka činila 5560,2 EUR (146 400 Kč). Hodnota roční HM je nižší než 9 000 EUR a tudíž nebude dle německých předpisů odvedena žádná daň. Podle českého výpočtu (jak již bylo výše vypočteno v Tab. 4.1) by daň činila 4 575 Kč. Z čehož vyplývá, že v Německu jsou poplatníci z nižších příjmových skupin zdaňováni méně, což je také dáno progresivní sazbou daně.

Celkový součet odvodů v Německu činí celkem 1091,81 EUR (28 747 Kč). Podíl ČM na HM činí v tomto případě 80,38 %. V ČR by celkový součet odvodů činil 20 679 Kč/rok a podíl ČM na HM by činil 85,87 %, z čehož vyplývá, že v tomto případě by dle německého výpočtu měli vyšší odvody.

Čisté daňové zatížení v Německu je 19,64 % a efektivní sazba daně činí 0 %. Čisté daňové zatížení v ČR by činilo 14,13 % a efektivní sazba daně pak 3,13 %. Celkové shrnutí je graficky znázorněno na Obr. 4.4.

Obr. 4.4: Srovnání české minimální mzdy dle českého a německého výpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

b) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka podle německého výpočtu ve výši průměrné mzdy.

V ČR je průměrná mzda pro rok 2018 odhadována na částku 29 979 Kč, pro účely této případové studie bude tato částka přepočtena na EUR a následně proveden výpočet dle německých pravidel. Tento výpočet je proveden v Tab. 4.11. Částky jsou nejprve uvedeny v EUR a následně pro lepší srovnatelnost přepočteny průměrným kurzem stanoveným ČNB pro rok 2017 na Kč.

Tab. 4.11: Výpočet české průměrné mzdy prostřednictvím německých pravidel

Měsíční HM	1 138,59 EUR
Roční HM	13 663,08 EUR
Daň	869,8 EUR
Příspěvek na solidaritu (5,5 %)	47,84 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 %)	997,40 EUR
Penzijní pojištění (9,3 %)	1 270,67 EUR
Pojištění pro případ invalidity + bezdětnost (1,525 %)	208,36 EUR
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	204,95 EUR
Roční ČM	10 064,06 EUR

Součet odvodů	3 599,02 EUR
Podíl ČM a HM (v %)	73,66 %
Efektivní sazba daně (v %)	6,72 %
Čisté daňové zatížení (v %)	26,34 %

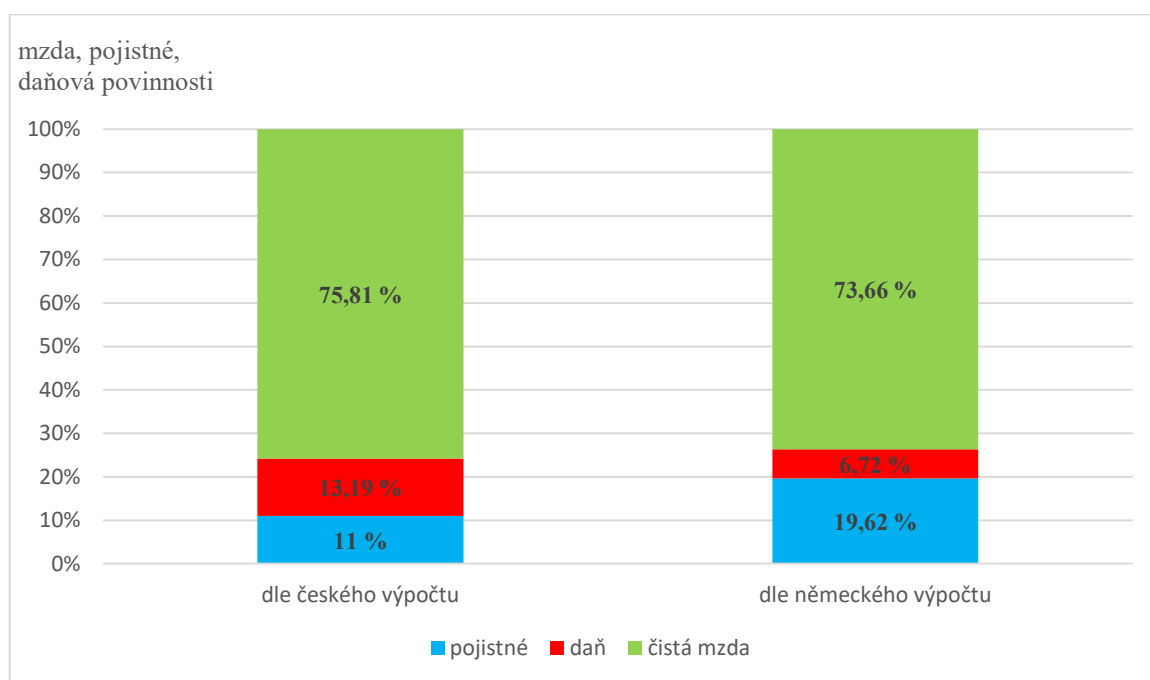
Zdroj: vlastní zpracování

Při průměrné mzdě 29 979 Kč, by v Německu po přepočtu tato částka činila 1 138,59 EUR. Při této částce by roční HM poplatníka činila 13 663,08 EUR (359 749 Kč). Dle německého výpočtu bude daň činit 869,8 EUR (22 902 Kč). Dle českého výpočtu (jak již bylo výše vypočteno v Tab. 4.4) by daň činila 47 460 Kč. Z čehož opět vyplývá, že v Německu jsou poplatníci z nižších příjmových skupin zdaňováni méně. Tato skutečnost je také dána progresivní sazbou daně.

Celkový součet odvodů v Německu činí celkem 3 599,02 EUR (94 762 Kč). Podíl ČM na HM činí v tomto případě 73,66 %. V ČR by celkový součet odvodů činil 87 033 Kč a podíl ČM na HM by činil 75,81 %, z čehož vyplývá, že by v tomto případě dle německého výpočtu poplatníci na odvodech zaplatili více, než dle českého výpočtu.

Čisté daňové zatížení v Německu je 26,34 % a efektivní sazba daně činí 6,72 %. Čisté daňové zatížení v ČR by činilo 24,19 % a efektivní sazba daně pak 13,19 %. Celkové shrnutí je graficky znázorněno na Obr. 4.5.

Obr. 4.5: Srovnání české průměrné mzdy dle českého a německého výpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

c) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka podle německého výpočtu ve výši nadprůměrné mzdy.

V ČR činí nadprůměrná mzda 70 000 Kč, tato částka byla uvedena jako více než dvojnásobek průměrné mzdy, pro účely této případové studie bude tato částka přepočtena na EUR a následně proveden výpočet dle německého výpočtu. Výpočet dle německých pravidel je proveden v Tab. 4.12. Částky jsou nejprve uvedeny v EUR a následně pro lepší srovnatelnost přepočteny průměrným kurzem ČNB pro rok 2017 na Kč.

Tab. 4.12: Výpočet české nadprůměrné mzdy prostřednictvím německých pravidel

Měsíční HM	2 658,56 EUR
Roční HM	31 902,72 EUR
Daň	5 946,58 EUR
Příspěvek na solidaritu (5,5 %)	327,06 EUR
Zdravotní pojištění (7,3 %)	2 328,90 EUR
Penzijní pojištění (9,3 %)	2 966,95 EUR
Pojištění pro případ invalidity + bezdětnost (1,525 %)	486,52 EUR
Pojištění pro případ nezaměstnanosti (1,5 %)	478,54 EUR

Roční ČM	19 368,17 EUR
Součet odvodů	12 534,55 EUR
Podíl ČM a HM (v %)	60,71 %
Efektivní sazba daně (v %)	19,67 %
Čisté daňové zatížení (v %)	39,29 %

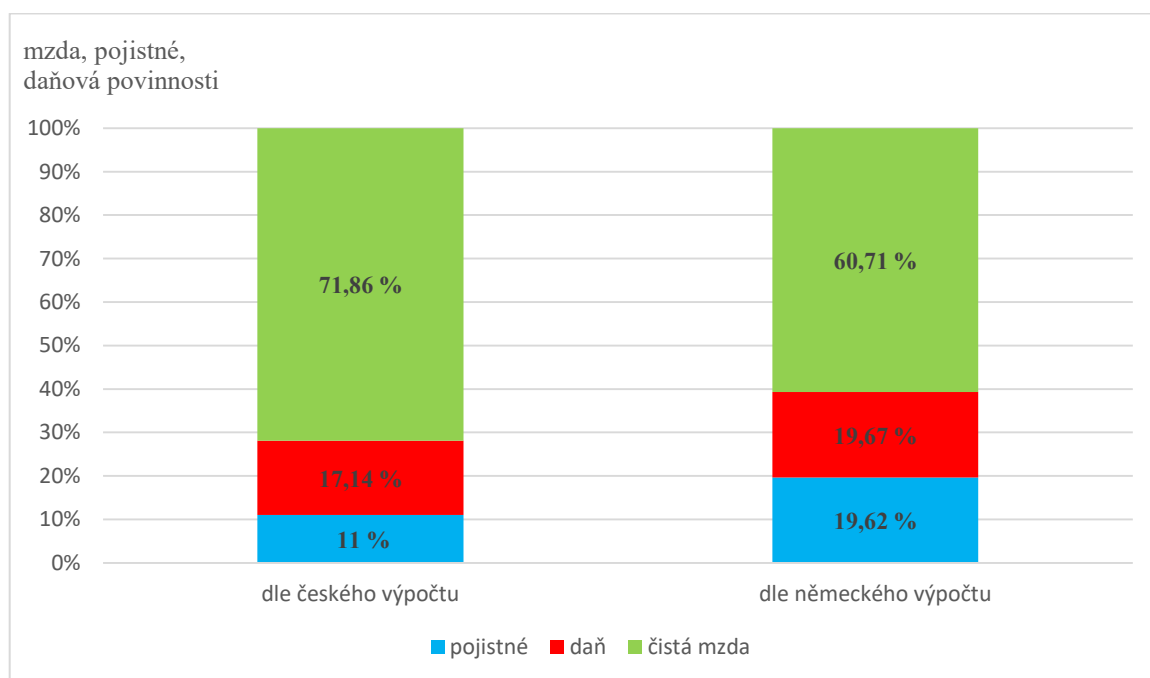
Zdroj: vlastní zpracování

Při nadprůměrné mzdě 70 000 Kč, by v Německu po přepočtu tato částka činila 2 658,56 EUR. Při této částce by roční HM poplatníka činila 31 902,72 EUR (839 999 Kč). Dle německého výpočtu bude daň činit 5 946,58 EUR (156 573 Kč). Podle českého výpočtu (jak již bylo výše vypočteno v Tab. 4.7) by daň činila 144 000 Kč. V tomto případě by poplatník zaplatil na dani v Německu více, což je dáno převážně progresivní sazbou daně.

Celkový součet odvodů v Německu činí celkem 12 534,55 EUR (330 034 Kč). Podíl ČM na HM činí v tomto případě 60,71 %. V ČR by celkový součet odvodů činil 236 400 Kč a podíl ČM na HM by činil 71,86 %. Odvody jsou vyšší v rámci německého výpočtu.

Čisté daňové zatížení v Německu je 39,29 % a efektivní sazba daně činí 19,67 %. Čisté daňové zatížení v ČR by činilo 28,14 % a efektivní sazba daně pak 17,14 %. Celkové shrnutí je graficky znázorněno na Obr. 4.6.

Obr. 4.6: Srovnání české nadprůměrné mzdy dle českého a německého výpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Případová studie 5

V rámci další případové studie budou pro lepší porovnání provedeny výpočty německých částek minimální, průměrné a nadprůměrné mzdy prostřednictvím českých výpočtů.

- a) **Zdaňování příjmů ze závislé činnosti německého poplatníka podle českého výpočtu ve výši minimální mzdy.** V Německu činí minimální mzda 1 414 EUR, pro účely této případové studie bude tato částka přepočtena průměrným kurzem stanoveným ČNB pro rok 2017 na Kč a následně proveden výpočet dle českého výpočtu.

Tab. 4.13: Výpočet německé minimální mzdy prostřednictvím českých pravidel

Měsíční HM	37 231 Kč
Roční HM	446 772 Kč
SP za zaměstnavatele (25 %)	111 693 Kč
ZP za zaměstnavatele (9 %)	40 209 Kč
SHM	598 675 Kč
≐ SHM	598 600 Kč
Daň (15 %)	89 790 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost	64 950 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	29 040 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	20 105 Kč
Roční ČM	332 677 Kč
Součet odvodů	114 095 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	74,46 %
Efektivní sazba daně (v %)	14,54 %
Čisté daňové zatížení (v %)	25,53 %

Zdroj: vlastní zpracování

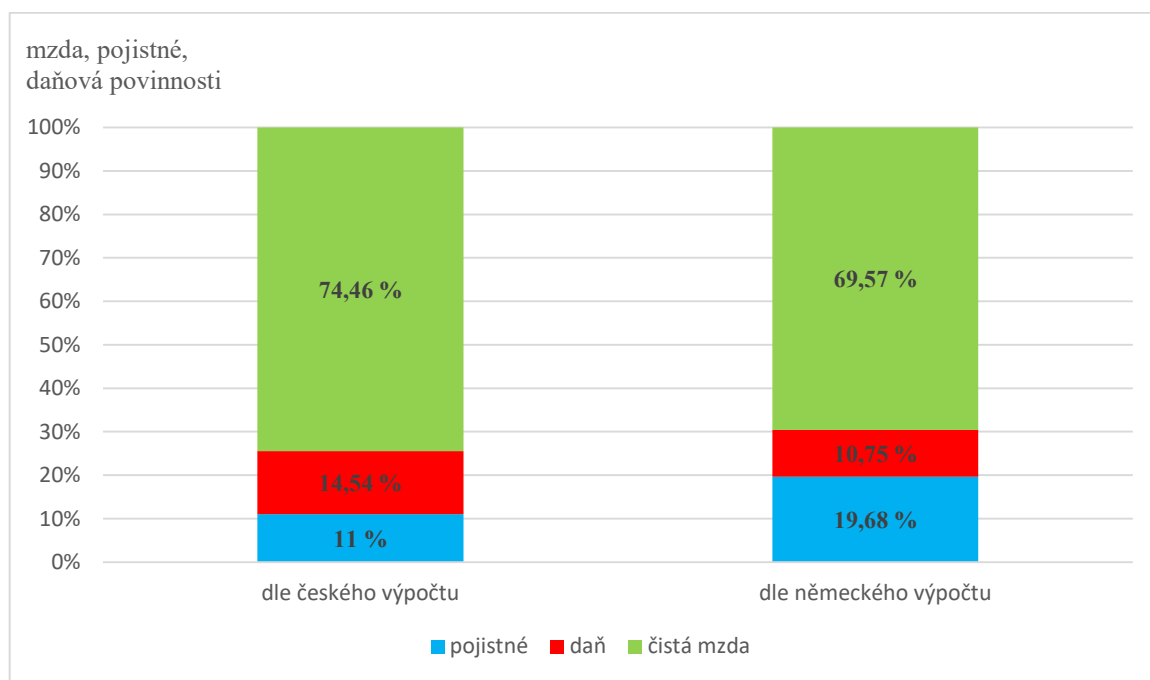
Při minimální mzdě 1 414 EUR, by v ČR po přepočtu tato částka činila 37 231 Kč. Při této částce by roční HM poplatníka činila 446 772 Kč. Hodnota daňové povinnosti by dle českého výpočtu činila 64 950 Kč. Podle německého výpočtu (jak již bylo výše vypočteno

v Tab. 4.2) by daň činila 1 680,32 EUR (44 243 Kč). Při této HM by byla dle německého výpočtu odvedena nižší daň, jelikož poplatníci s nižšími příjmy jsou zdaňováni nižší sazbou daně.

Celkový součet odvodů dle českého výpočtu činí celkem 114 095 Kč. Podíl ČM na HM činí v tomto případě 74,46 %. V Německu by celkový součet odvodů činil 5 102,71 EUR (134 354 Kč) a podíl ČM na HM by činil 69,93 %, z čehož vyplývá, že v tomto případě by dle českého výpočtu měli nižší odvody.

Čisté daňové zatížení v ČR je 25,54 % a efektivní sazba daně činí 14,54 %. Čisté daňové zatížení v Německu by činilo 30,07 % a efektivní sazba daně pak 10,45 %. Celkové shrnutí je graficky znázorněno na Obr. 4.7.

Obr. 4.7: Srovnání německé minimální mzdy dle českého a německého výpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

b) Zdaňování příjmů ze závislé činnosti německého poplatníka podle českého výpočtu ve výši průměrné mzdy. V Německu je průměrná mzda pro rok 2018 odhadována na částku 3 703 EUR, pro účely této případové studie bude tato částka přepočtena průměrným kurzem podle ČNB pro rok 2017 a následně proveden výpočet dle českého výpočtu.

Tab. 4.14: Výpočet německé průměrné mzdy prostřednictvím českých pravidel

	v Kč
Měsíční HM	97 500 Kč
Roční HM	1 170 000 Kč
SP za zaměstnavatele (25 %)	292 500 Kč
ZP za zaměstnavatele (9 %)	105 300 Kč
SHM	1 567 800 Kč
÷ SHM	1 567 800 Kč
Daň (15 %)	235 170 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost	210 330 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	76 050 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	52 650 Kč
Roční ČM	830 970 Kč
Součet odvodů	339 030 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	71,02 %
Efektivní sazba daně (v %)	17,98 %
Čisté daňové zatížení (v %)	28,98 %

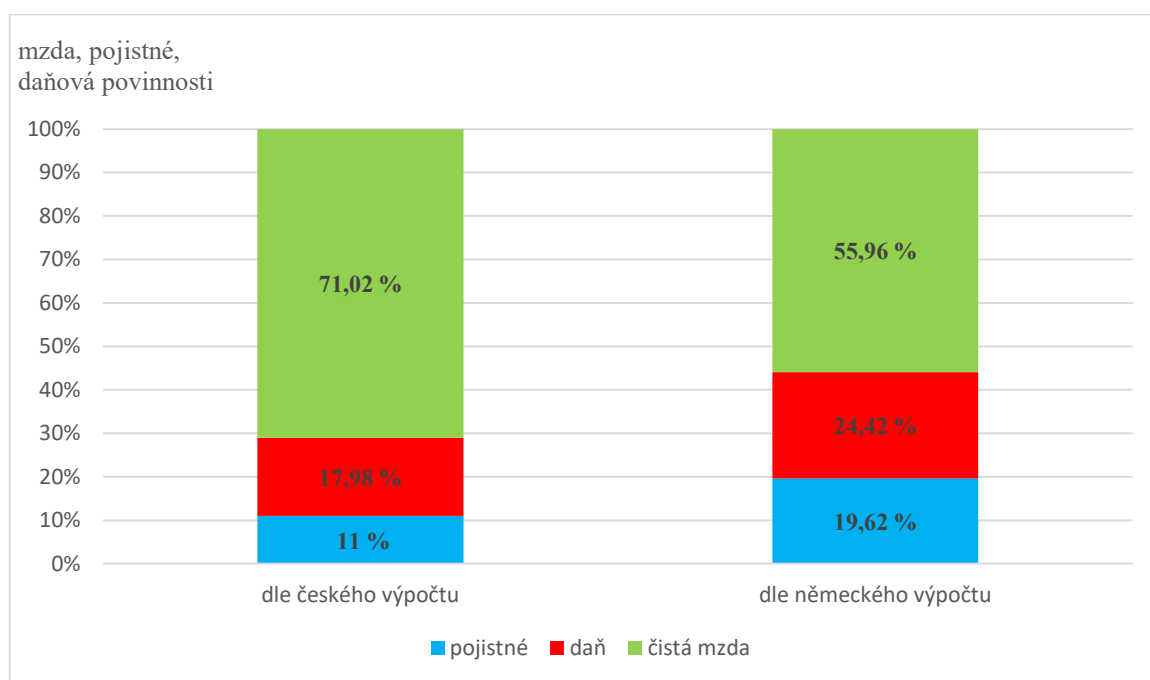
Zdroj: vlastní zpracování

Při průměrné mzdě 3 703 EUR, by v ČR po přepočtu tato částka činila 97 500 Kč. Při této částce by roční HM poplatníka činila 1 170 000 Kč. Hodnota daňové povinnosti by dle českého výpočtu činila 210 330 Kč. Podle německého výpočtu (jak již bylo výše vypočteno v Tab. 4.5) by daň činila 10 284,67 EUR (270 795 Kč). Při této HM by dle německého výpočtu byla odvedena vyšší daň, jelikož je u vyšších příjmových skupin využita vyšší sazba daně.

Celkový součet odvodů v ČR činí celkem 339 030 Kč. Podíl ČM na HM činí v tomto případě 71,02 %. V Německu by celkový součet odvodů činil 19 570,89 EUR (515 302 Kč) a podíl ČM na HM by činil 55,96 %, z čehož vyplývá, že v tomto případě by dle českého výpočtu měli nižší odvody.

Čisté daňové zatížení v ČR je 17,98 % a efektivní sazba daně činí 28,97 %. Čisté daňové zatížení v Německu by činilo 44,04 % a efektivní sazba daně pak 24,42 %. Celkové shrnutí je graficky znázorněno na Obr. 4.8.

Obr. 4.8: Srovnání německé průměrné mzdy dle českého a německého výpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

c) **Zdaňování příjmů ze závislé činnosti německého poplatníka podle českého výpočtu ve výši nadprůměrné mzdy.** V Německu činí nadprůměrná mzda 7 450 EUR, pro účely této případové studie bude tato částka přepočtena průměrným kurzem ČNB pro rok 2017 na Kč a následně proveden výpočet dle českého výpočtu.

Tab. 4.15: Výpočet německé nadprůměrné mzdy prostřednictvím českých pravidel

Měsíční HM	196 159 Kč
Roční HM	2 353 908 Kč
SP za zaměstnavatele (25 %)	338 784 Kč
ZP za zaměstnavatele (9 %)	211 852 Kč
SHM	2 904 544 Kč
≐ SHM	2 904 500 Kč
Daň (15 %)	435 675 Kč
Solidární daň (7%)	69 914 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost	480 749 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	88 084 Kč

ZP za zaměstnance (4,5 %)	105 926 Kč
Roční ČM	1 679 149 Kč
Součet odvodů	674 759 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	71,33 %
Efektivní sazba daně (v %)	20,42 %
Čisté daňové zatížení (v %)	28,67 %

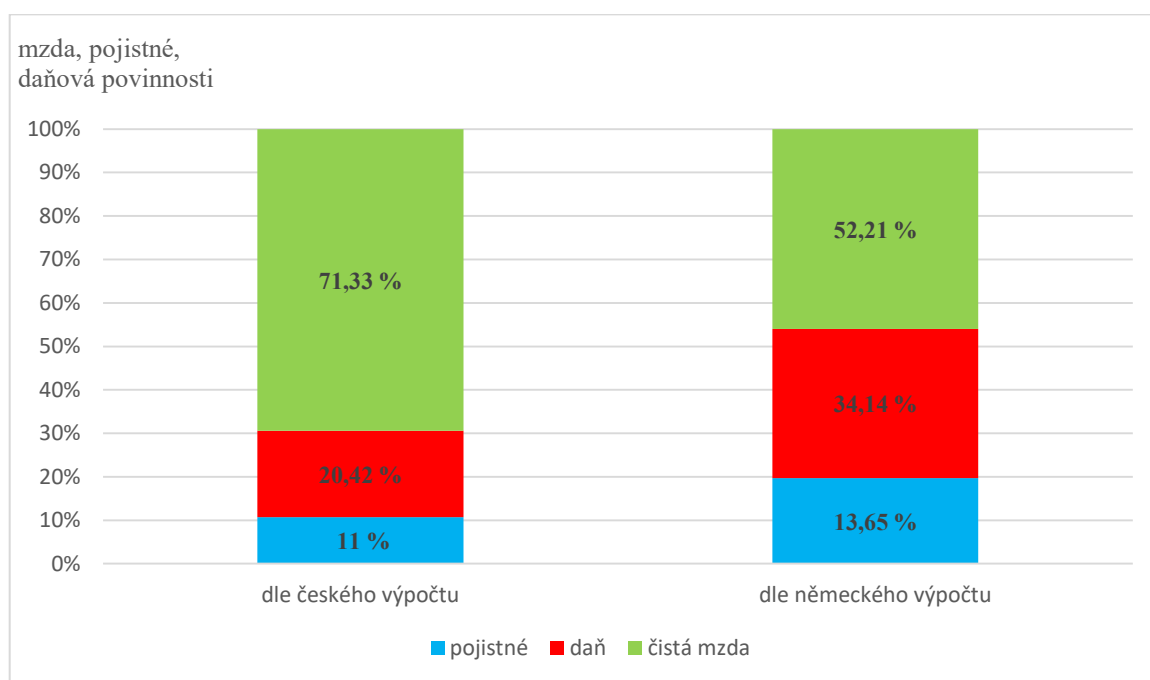
Zdroj: vlastní zpracování

Při nadprůměrné mzdě 7 450 EUR, by v ČR po přepočtu tato částka činila 196 159 Kč. Při této částce by roční HM poplatníka činila 2 353 908 Kč. Hodnota daňové povinnosti by dle českého výpočtu činila 480 749 Kč. Podle německého výpočtu (jak již bylo výše vypočteno v Tab. 4.8) by daň činila 28 926,25 EUR (761 628 Kč). Při této HM by byla dle německého výpočtu odvedena vyšší daň, což je způsobeno tím, že vyšší příjmové skupiny poplatníků jsou zdaňovány vyšší sazbou. To je způsobeno progresivní sazbou daně v Německu.

Celkový součet odvodů v ČR činí celkem 674 759 Kč. Podíl ČM na HM činí v tomto případě 71,33 %. V Německu by celkový součet odvodů činil 42 720,07 EUR (1 124 819 Kč) a podíl ČM na HM by činil 52,21 %, z čehož vyplývá, že v tomto případě by dle českého výpočtu měli nižší odvody.

Čisté daňové zatížení v ČR je 28,67 % a efektivní sazba daně činí 20,42 %. Čisté daňové zatížení v Německu by činilo 47,78 % a efektivní sazba daně pak 34,14 %. Celkové shrnutí je graficky znázorněno na Obr. 4.9.

Obr. 4.9: Srovnání české nadprůměrné mzdy dle českého a německého výpočtu

Zdroj: vlastní zpracování

4.6 Návrh výpočtu zdaňování příjmů fyzických osob v ČR bez využití SHM

Ke snížení daňové povinnosti je možno dojít zrušením SHM. V rámci tohoto zrušení by měli všichni zaměstnanci se stejnou HM získat vyšší ČM. V letošním roce se daň z příjmu v ČR počítá ze SHM, což je HM zaměstnance, jež je navýšená o odvody zaměstnavatele na povinném pojistném (celkem 34 %). Je více, než pravděpodobné, že kdyby došlo ke zrušení SHM, došlo by také k navýšení sazby daně. Za předpokladu, že daň z příjmu právnických osob je ve výši 19 % mohlo by být stanoveno, že tato sazba bude platit i pro daň z příjmu fyzických osob. V Německu SHM vůbec nepoužívají a za základ daně považují rovnou HM zaměstnance, a proto bude v této případové studii zkoumáno to, jak by vypadala situace zdanění v ČR, kdyby byla SHM zrušena a zároveň navýšena sazba daně z příjmů fyzických osob na 19 %.

Tab. 4.16 zobrazuje nový výpočet daňové povinnosti, kde se z HM rovnou vypočte daňová povinnost.

Tab. 4.16: Výpočet daňové povinnosti bez využití SHM

HM = základ daně
DAŇ (základ daně · 19 %)
+ solidární daň (7 %)
- slevy na dani
DAŇOVÁ POVINNOST
SP za zaměstnance (6,5 %)
ZP za zaměstnance (4,5 %)
ČM k výplatě

Zdroj: vlastní zpracování

- a) **Výpočet zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka ve výši minimální mzdy stanovené pro rok 2018 s a bez využití SHM a zvýšení sazby daně na 19 %.** V tab. 4.17 je znázorněn výpočet daňové povinnosti a ČM k výplatě zaměstnanci standardním výpočtem s využitím SHM a 15 % daně a následně bez využití SHM a navýšené sazby daně na 19 % v rámci zdanění fyzických osob. Následně jsou obě situace znázorněny graficky na Obr. 4.10.

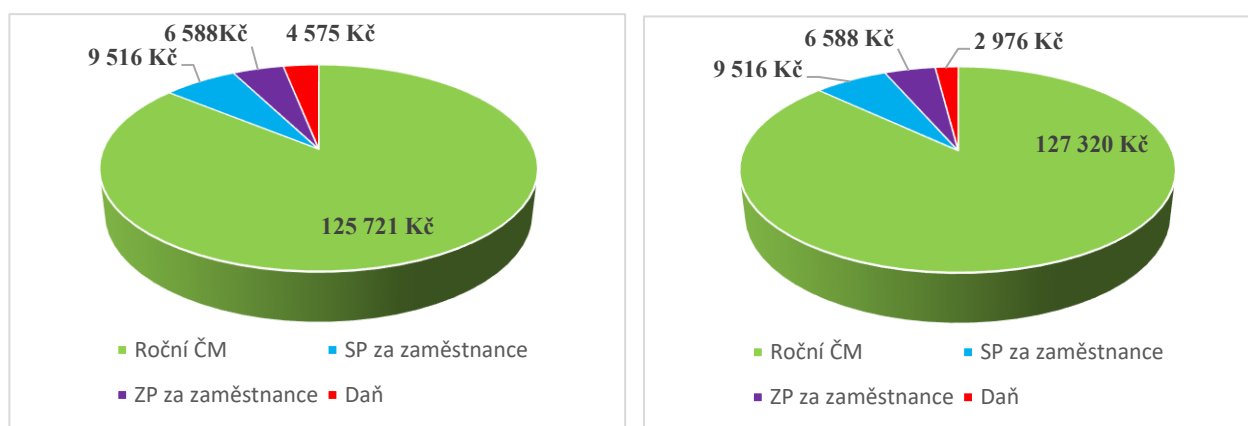
Tab. 4.17: Výpočet daňové povinnosti a ČM v rámci minimální mzdy s a bez využití SHM

	SHM	bez SHM
Měsíční HM	12 200 Kč	12 200 Kč
Roční HM	146 400 Kč	146 400 Kč
SP za zaměstnance (25 %)	36 600 Kč	36 600 Kč
ZP za zaměstnance (9 %)	13 176 Kč	13 176 Kč
SHM	196 176 Kč	-
÷ SHM	196 100 Kč	-
Daň	29 415 Kč	27 816 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňová povinnost	4 575 Kč	2 976 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	9 516 Kč	9 516 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	6 588 Kč	6 588 Kč
Roční ČM	125 721 Kč	127 320 Kč
Součet odvodů	20 679 Kč	19 080 Kč

	SHM	bez SHM
Podíl ČM na HM (v %)	85,88 %	86,97 %
Efektivní míra zdanění (v %)	3,13 %	2,03 %
Čisté daňové zatížení (v %)	14,13 %	13,03 %
Zvýšení ČM (v Kč)	1 599 Kč	
Zvýšení ČM (v %)	1,27 %	

zdroj: vlastní zpracování

Obr. 4.10: Zdanění příjmu fyzických osob v rámci minimální mzdy s a bez použití SHM

Zdroj: vlastní zpracování

Výše sociálního a zdravotního pojištění zůstává stejná v obou případech, jelikož je obojí vypočteno z HM zaměstnance a zvýšení sazby daně se k SP a ZP nevztahuje. V případě výpočtu s použitím SHM vyšla daň 29 415 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka je v případě použití SHM daňová povinnost ve výši 4 575 Kč. Naopak v případě nevyužití SHM by daň vyšla 27 816 Kč, ale po odečtení slevy na poplatníka by poplatník měl daňovou povinnost pouze ve výši 2 976 Kč. Roční ČM by se tedy v případě nevyužití SHM zvýšila o 1 599 Kč/rok. V procentech by toto zvýšení činilo 1,27 %.

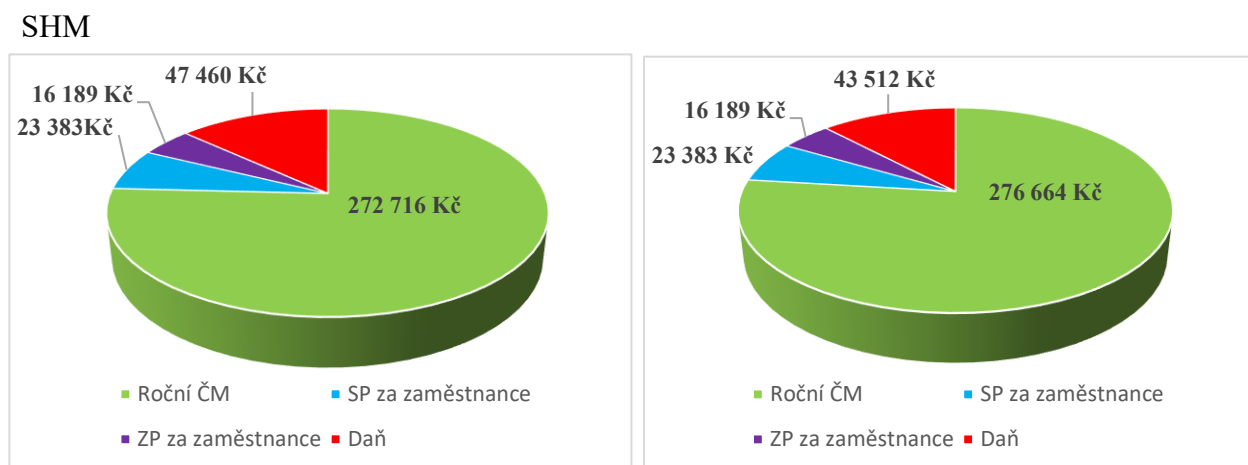
b) Výpočet zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka ve výši průměrné mzdy stanovené pro rok 2018 s a bez využití SHM a s navýšením daňové sazby na 19 %. V Tab. 4.18 je znázorněn výpočet daňové povinnosti a ČM k výplatě zaměstnanci standardním výpočtem s využitím SHM a 15 % sazby daně a následně bez využití SHM a zvýšení sazby daně na 19 % v rámci zdanění fyzických osob. Následně jsou obě situace graficky znázorněny na Obr. 4.11.

Tab. 4.18: Výpočet daňové povinnosti a ČM v rámci průměrné mzdy s a bez využití SHM

	SHM	bez SHM
Měsíční HM	29 979 Kč	29 979 Kč
Roční HM	359 748 Kč	359 748 Kč
SP za zaměstnance (25 %)	89 937 Kč	89 937 Kč
ZP za zaměstnance (9 %)	32 377 Kč	32 377 Kč
SHM	482 062 Kč	-
÷ SHM	482 000 Kč	-
Daň	72 300 Kč	68 352 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňová povinnost	47 460 Kč	43 512 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	23 384 Kč	23 384 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	16 189 Kč	16 189 Kč
Roční ČM	272 716 Kč	276 664 Kč
Součet odvodů	87 032 Kč	83 084 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	75,81 %	76,90 %
Efektivní míra zdanění (v %)	13,19 %	12,10 %
Čisté daňové zatížení (v %)	24,19 %	23,10 %
Zvýšení ČM (v Kč)	3 948 Kč	
Zvýšení ČM (v %)	1,45 %	

zdroj: vlastní zpracování

Obr. 4.11: Zdanění příjmu fyzických osob v rámci průměrné mzdy s a bez použití SHM

Zdroj: vlastní zpracování

Výše sociálního a zdravotního pojištění je v obou případech opět ve stejné výši. V případě výpočtu s použitím SHM vyšla daň 72 300 Kč, naopak u nepoužití SHM vyšla daň nižší a to 68 352 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka je v případě použití SHM daňová povinnost ve výši 47 460 Kč. Naopak v případě nevyužití SHM by poplatník měl daňovou povinnost pouze ve výši 43 512 Kč. Roční ČM by se tedy v případě nevyužití SHM zvýšila o 3 948 Kč/rok. V procentech by toto zvýšení činilo 1,45 %.

c) Výpočet zdaňování příjmů ze závislé činnosti českého poplatníka ve výši nadprůměrné mzdy stanovené pro rok 2018 s a bez využití SHM a s navýšením sazby daně na 19 %. V Tab. 4.19 je znázorněn výpočet daňové povinnosti a ČM k výplatě zaměstnanci standardním výpočtem s využitím SHM a 15 % sazby daně a následně bez využití SHM se zvýšením sazby daně na 19 % v rámci zdanění fyzických osob. Následně jsou obě situace graficky znázorněny na Obr. 4.12.

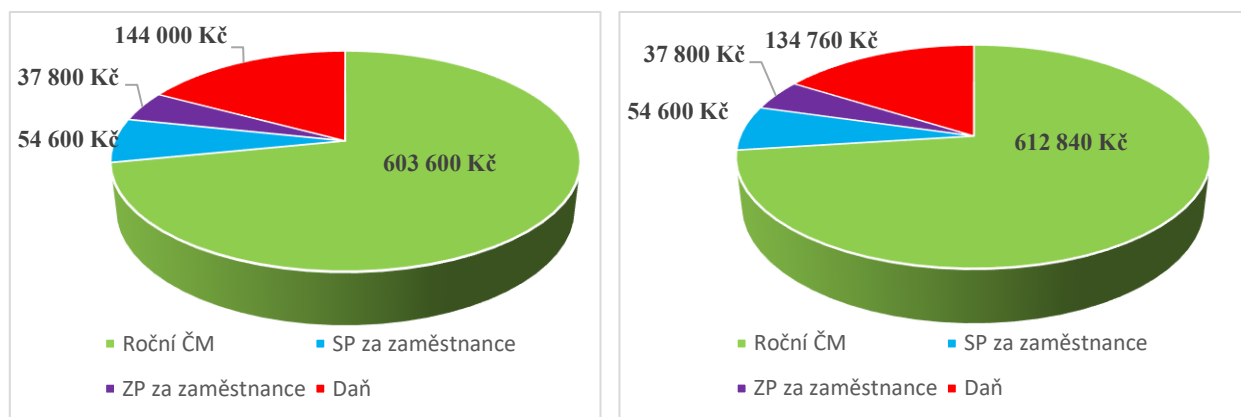
Tab. 4.19: Výpočet daňové povinnosti a ČM v rámci nadprůměrné mzdy s a bez využití SHM

	SHM	bez SHM
Měsíční HM	70 000 Kč	70 000 Kč
Roční HM	840 000 Kč	840 000 Kč
SP za zaměstnance (25 %)	210 000 Kč	210 000 Kč
ZP za zaměstnance (9 %)	75 600 Kč	75 600 Kč
SHM	1 125 600 Kč	-
÷ SHM	1 125 600 Kč	-
Daň	168 840 Kč	159 600 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňová povinnost	144 000 Kč	134 760 Kč
SP za zaměstnance (6,5 %)	54 600 Kč	54 600 Kč
ZP za zaměstnance (4,5 %)	37 800 Kč	37 800 Kč
Roční ČM	603 600 Kč	612 840 Kč
Součet odvodů	236 400 Kč	227 160 Kč
Podíl ČM na HM (v %)	71,86 %	72,96 %
Efektivní míra zdanění (v %)	17,14 %	16,04 %
Čisté daňové zatížení (v %)	28,14 %	27,04 %

	SHM	bez SHM
Zvýšení ČM (v Kč)	9 240 Kč	
Zvýšení ČM (v %)	1,53 %	

zdroj: vlastní zpracování

Obr. 4.12: Zdanění příjmu fyzických osob v rámci nadprůměrné mzdy s a bez použití SHM

Zdroj: vlastní zpracování

Výše sociálního a zdravotního pojištění je v obou případech opět ve stejné výši. V případě výpočtu s použitím SHM vyšla daň 168 840 Kč, naopak u nepoužití SHM vyšla daň nižší a to 159 600 Kč. Po odečtení slevy na poplatníka je v případě použití SHM daňová povinnost ve výši 144 000 Kč. Naopak v případě nevyužití SHM by poplatník měl daňovou povinnost ve výši 134 760 Kč. Roční ČM by se tedy v případě nevyužití SHM zvýšila o 9 240 Kč/rok. V procentech by toto zvýšení činilo 1,53 %.

4.7 Odhad daňové povinnosti prostřednictvím regresní analýzy

Regresní analýza je statistická metoda, prostřednictvím které lze odhadnout jistou náhodnou veličinu na základě znalosti jiných veličin. Tato metoda tedy umožňuje prozkoumat vztah mezi dvěma proměnnými a to mezi nezávislou proměnnou x a závislou proměnnou y . [2]

Lineární regrese je metoda, v níž je soubor bodů v grafu proložen přímkou, jelikož se předpokládá, že závislost y na x lze graficky vyjádřit přímkou.

Rovnice lineární regresní analýzy lze vyjádřit takto:

$$y = \alpha + \beta x \quad (4.3)$$

kde y představuje závislou proměnnou, x nezávislou proměnnou, α a β představují parametry modelu.

Nejprve jsou stanoveny jednotlivé výše roční HM a následná daňová povinnost, které již byly vypočteny v této práci, v rámci Německa. Tyto hodnoty jsou zobrazeny v Tab. 4.20.

Tab. 4.20: Hodnoty stanovené pro odhad daňové povinnosti

Roční HM	Daň
5560,2 EUR	0 EUR
13 663,08 EUR	869,8 EUR
16 968 EUR	1680,32 EUR
31 902,72 EUR	5 946,58 EUR
44 436 EUR	10 284,67 EUR
89 400 EUR	28 926,25 EUR

Zdroj: vlastní zpracování

Dále je potřeba získat potřebné koeficienty pro dosazení do rovnice lineární regresní analýzy. Koeficient β je možno zjistit prostřednictvím funkce „SLOPE“ a koeficient α prostřednictvím funkce „INTERCEPT“ v excelu. Po dosazení těchto hodnot z Tab. 4.20, do daných funkcí vyšel koeficient β ve výši 0,355227 a koeficient α vyšel ve výši -4003,88. Rovnice lineárního regresní analýzy je ve tvaru

$$y = 0,3552x - 4003,9 \quad (4.4)$$

kde y představuje daňovou povinnost a x představuje roční HM.

Na základě takto obecně stanovené rovnice lineární regresní analýzy lze stanovit, jaká bude předpokládaná výše daně. Následně bude proveden odhad daňové povinnosti dle této metody u 3 ročních HM, které byly náhodně stanoveny. Jedná se o roční HM ve výši 15 400 EUR, 37 200 EUR a 75 000 EUR.

Po dosazení stanovených ročních HM do rovnice (4.4) vyšla pro roční HM 15 400 EUR daňová povinnost ve výši 1466,61 EUR, pro roční HM 37 200 EUR vyšla daňová povinnost 9 210,55 EUR a pro roční HM 75 000 EUR vyšla daňová povinnost ve výši 22 638,11 EUR.

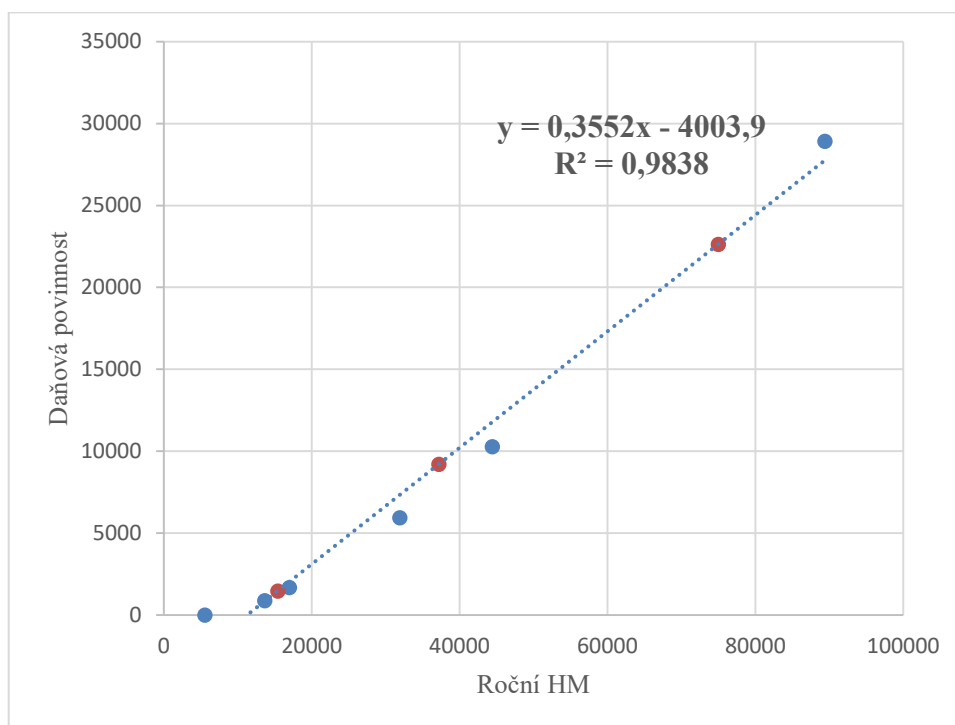
Koeficient determinace, který se značí R^2 se používá pro určení vhodnosti modelu. Tento koeficient umožňuje zjistit, zda existuje mezi proměnnými vztah a také jak je tento vztah silný. Hodnota tohoto koeficientu se pohybuje v intervalu od nuly do jedné. Čím blíže je hodnotě 0, tím je daná závislost považovaná za slabší a tím model za méně výstižný. V případě, že se blíží k hodnotě 1 je závislost považována za silnější a tento model tedy považován za více výstižný. Koeficient determinace lze vypočítat následujícím vtahem:

$$R^2 = \frac{S_R}{S_T} \quad (4.5)$$

kde S_R je regresní součet čtverců a S_T je celkový součet čtverců.

Koeficient determinace lze dopočítat také pomocí koeficientu korelace, který je následně umocněn druhou mocninou. Koeficient korelace lze zjistit pomocí funkce „CORELL“ v excelu. Koeficient korelace vyšel v tomto případě ve výši 0,991863, po umocnění druhou mocninou vyšel koeficient determinace ve výši 0,9838. Tzn., že vypovídací schopnost této rovnice je velmi dobrá. Vše je znázorněno v Obr. 4.13, kde se modré hodnoty vztahují k výpočtům provedených v této diplomové práci a oranžovými body jsou znázorněny odhadované daňové povinnosti.

Obr. 4.13: Odhad daňové povinnosti

Zdroj: vlastní zpracování

5 Závěr

Hlavním cíle této diplomové práce bylo srovnání zdaňování příjmů ze závislé činnosti v ČR a v Německu. Toto porovnání bylo provedeno pomocí vědeckých metod, jako je analýza, syntéza, deskripce a komparace a z matematicko-statistických metod byla využita metoda lineární regresní analýzy.

Pro splnění cíle této práce byly nejprve v teoretické části vysvětleny základní pojmy z oblasti daně z příjmů fyzických osob, se kterými se v rámci této práce setkáváme, jedná se např. o předmět daně, základ daně, zdanitelné a nezdanitelné části základu daně a také možnosti uplatňování daňových zvýhodnění pro daňové poplatníky. První část je zaměřena na zdaňování příjmů ze závislé činnosti v ČR a v druhé části je pojednáváno o této problematice v Německu.

V aplikační části byly nejprve uvedeny výpočty daňové povinnosti jednotlivých případových studií v rámci minimální, průměrné a nadprůměrné mzdy v ČR a Německu. Pro tyto účely byla využita také efektivní sazba daně a čisté daňové zatížení poplatníků.

V rámci porovnání daňových systémů bylo zjištěno, že německý daňový systém je propracovanější a tudíž i mnohem složitější pro běžného poplatníka. V případě Německé daně z příjmů je využíváno mnoho odčitatelných nákladů a také zvláštních výdajů, a v rámci toho je těžké se v této problematice orientovat. Proto se němečtí poplatníci při vyplňování daňového přiznání často obracejí na daňové poradce. V Německu dochází ke snižování daňové povinnosti převážně formou již zmíněných zvláštních výdajů nebo odčitatelných nákladů. V ČR se snižuje až vypočtená daňová povinnost a to prostřednictvím slev na dani a daňového zvýhodnění na děti.

Progresivní sazba v Německu je největším rozdílem při zdaňování příjmů fyzických osob v ČR a v Německu. V rámci této daně se tvrdí, že nejlépe vyhovuje daňové spravedlnosti, jelikož poplatníci, kteří pobírají vyšší příjmy, jsou schopni postrádat se stejnou újmou větší díl, než poplatníci s nižšími příjmy. Naopak pevná sazby, prostřednictvím které jsou zdaňovány příjmy v ČR, více zatěžuje nízkopříjmové poplatníky, proto může některým daňovým subjektům připadat méně spravedlivá.

Porovnání sociálního pojištění, které je placené zaměstnancem ukazuje, že německý poplatník musí odvést 19,68 %, což je o 8,68 % více než u českého poplatníka.

Dále byly v této práci navrženy změny zdanění příjmů ze závislé činnosti v ČR a to prostřednictvím zrušení SHM a navýšení sazby daně na 19%. Z tohoto návrhu vyšlo, že by došlo ke snížení daňové povinnosti v rámci minimální, průměrné i nadprůměrné mzdy. Tím

by došlo také ke zvýšení životní úrovně poplatníků a sociální systém státu by byl méně zatěžován.

V poslední části byl proveden odhad daňové povinnosti pomocí regresní analýzy. Dle koeficientu determinace vyšla velmi dobrá vypovídací schopnost tohoto odhadu.

Seznam použité literatury

a) Odborná literatura

[1] BRYCHTA, Ivan, Jiří VYCHOPENĚ, Ivana PILAŘOVÁ a Jiří STROUHAL. *Daň z příjmů 2015: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 583 s. ISBN 978-80-7478-737-9.

[2] BUDÍKOVÁ, Marie, KRÁLOVÁ, Marie a Bohumil MAROŠ. *Průvodce základními statistickými metodami*. Praha: Grada Publishing, 2010. 272 s. ISBN 978-80-247-3243-5.

[3] KIRCHHOF, Paul., *Einkommensteuergesetz 2017*. 16. vyd. Köln: Schmidt, Dr. Otto. 2 720 s. ISBN 978-3-504-23098-2 .

[4] KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda mzdové účetní 2017*. 27. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. 631 s. ISBN 978-80-7554-062-1.

[5] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 276 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

[6] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2017: úplná znění platná k 1.1.2017*. 26. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 288 s. ISBN 978-80-271-0451-2.

[7] NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 344 s. ISBN: 978-80-7478-626-6.

[8] SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2017*. Amsterdam: IBFD, 2017. 1164 s. ISBN 978-90-8722-407-3.

[9] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU + Chorvatska, legislativní zásady daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU*. 5. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. 392 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

[10] ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

[11] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. vyd. Praha: 1: VOX, 2012. 372 s. ISBN 978-80-87480-05-2.

[12] VYŠKOVSKÁ, Magdaléna. *Cizinci a daně*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 248 s. ISBN 978-80-7357-663-9.

[13] ZAJÍČKOVÁ, Miroslava, Radim BOHÁČ, Igor VEČEŘ. *Základ daně z příjmů a*

DPH ve vybraných státech EU z přehledu daňové optimalizace. Praha: Leges, 2012. 466 s.
ISBN 978-80-87576-21-2.

b) Internetové zdroje

[14] BUNDESMINISTERIUM DER JUSTIZ UND FÜR VERBRAUCHERSCHUTZ. Körperschaftsteuergesetz (KStG). [Online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/kstg_1977/BJNR025990976.html

[15] BUNDESMINISTERIUM DER JUSTIZ UND FÜR VERBRAUCHERSCHUTZ. Solidaritätszuschlaggesetz 1995 (SolzG 1995). [Online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/solzg_1995/BJNR097500993.html

[16] BUNDESMINISTERIUM DER JUSTIZ UND FÜR VERBRAUCHERSCHUTZ. *Sozialgesetzbuch (SGB) - Elftes Buch (XI) – Soziale Pflegeversicherung (Artikel 1 des Gesetzes vom 26. Mai 1994, BGBl. I S. 1014).* [Online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_11/BJNR101500994.html

[17] BUNDESMINISTERIUM DER JUSTIZ UND FÜR VERBRAUCHERSCHUTZ. *Sozialgesetzbuch (SGB) Fünftes Buch (V) – Gesetzliche Krankenversicherung - (Artikel 1 des Gesetzes v. 20. Dezember 1988, BGBl. I S. 2477).* [Online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_5/BJNR024820988.html

[18] BUNDESMINISTERIUM DER JUSTIZ UND FÜR VERBRAUCHERSCHUTZ. *Sozialgesetzbuch (SGB) Sechstes Buch (VI) – Gesetzliche Rentenversicherung - (Artikel 1 des Gesetzes v. 18. Dezember 1989, BGBl. I S. 2261, 1990 I S. 1337).* [Online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_6/BJNR122610989.html

[19] BUNDESMINISTERIUM DER JUSTIZ UND FÜR VERBRAUCHERSCHUTZ. Sozialgesetzbuch (SGB) Drittes Buch (III) - Arbeitsförderung - (Artikel 1 des Gesetzes vom 24. März 1997, BGBl. I S. 594). [Online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/sgb_3/BJNR059500997.html

[20] KIRCHENSTEUERGESETZ. Gesetz über die Erhebung von Kirchensteuern im Land Nordrhein-Westfalen (Kirchensteuergesetz – KiStG) In der Fassung der Bekanntmachung vom 22. April 1975. [Online]. [cit. 2017-09-14]. Dostupné z: <https://www.kirchenrecht-ekir.de/pdf/2804.pdf>

[21] KURZYCZ. [Online]. [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2017/>

Seznam zkratek

ČM – čistá mzda

ČNB – Česká národní banka

ČR – Česká republika

DZD – Dílčí základ daně

DPH – daň z přidané hodnoty

EHP – Evropský hospodářský prostor

EStG - Einkommensteuergesetz

EU – Evropská unie

HM – hrubá mzda

OSS – organizační složka státu

SHM – superhrubá mzda

SolZG – Solidaritätszuschlaggesetz

ZDP – zákon o dani z příjmu

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnou licenci k jejímu využití, mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2018

Bc. Gabriela Němcová

Seznam příloh

Příloha č. 1: Daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob v ČR

Příloha č. 2: Daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob v Německu